

VIA DOLOROSA
Elämyksellisen ja narratiivisen
kristillisen kasvatuksen työväline

Arto Nyman

VIA DOLOROSA
Elämyksellisen ja narratiivisen
kristillisen kasvatuksen työväline

Arto Nyman
Opinnäytetyö, kevät 2012
Diakonia-ammattikorkeakoulu
Diak Etelä Kauniainen
Sosiaalialan koulutusohjelma
Kristillisen lapsi- ja nuorisotyön
suuntautumisvaihtoehto
Sosionomi (AMK) +
kirkon nuorisotyönohjaajan
virkakelpoisuus

TIIVISTELMÄ

Nyman, Arto. Via Dolorosa. Elämyksellinen ja narratiivinen kristillisen kasvatuksen työväline. Diak Etelä, Kauniainen, kevät 2012, sivuja 55 ja 8 liitettä. Diakonia-ammattikorkeakoulu, Sosiaalialan koulutusohjelma, Kristillisen lapsi- ja nuorisotyön suuntautumisvaihtoehto, sosionomi (AMK) + kirkon nuorisotyönohjaajan virkakelpoisuus.

Opinnäytetyöni on produkti. Se on elämyksellinen ja narratiivinen kristillisen kasvatuksen työväline. Se koostuu kolmesta äänitetystä kertomuksesta, joista jokainen käsittelee Jeesuksen kärsimystietä eri näkökulmasta. Produkti koostuu käsikirjoituksista, niiden pohjalta tehdyistä äänitteistä ja suunnitelmasta seikkailun toteuttamiseksi. Via Dolorosan tarkoitus on auttaa toimintaan osallistuvia ihmisiä käsittelemään suhdettaan Jeesuksen kärsimykseen henkilökohtaisella tasolla oman tunteen ja kokemuksen kautta. Produkti on ensisijaisesti tarkoitettu Helsingin Nuorten Miesten Kristillisen Yhdistyksen (NMKY) rippikoulutyön käyttöön.

Opinnäytetyöni perustuu Helsingin NMKY:n Camera obscura -nimiseen arvokasvatusmalliin. Opinnäytetyöni teoreettinen viitekehys koostuu narratiivisuuden, kokemuksellisen oppimisen ja elämyspedagogiikan teoriasta. Narratiivisuuden liittyvän teoriapohjan laajentamiseksi hyödynsin myös radiodraaman teoriaa. Teoreettinen viitekehys on suurilta osin yhteneväinen Camera obscura -toimintamallin kanssa. Ainoastaan kasvatuksellinen näkökulma on erilainen. Via Dolorosan näkökulma on kristillisessä kasvatuksessa ja Camera obscuran näkökulma on arvokasvatuksessa. Camera obscuran jo olemassa olevat fyysiset puitteet ovat myös Via Dolorosan puitteet.

Suunnittelin Via Dolorosan käytettäväksi mahdollisimman joustavasti erilaisissa tilanteissa ja yhteyksissä, vaikka se onkin tarkoitettu ensisijaisesti Helsingin NMKY:n rippikoulutyön käyttöön. Työvälinettä voi hyödyntää helposti muillakin ikäryhmillä ja hyvin erilaisten kristillisten järjestöjen tai seurakuntien toiminnassa. Käytännössä Via Dolorosan ympärillä oleva toiminta koostuu itse seikkailusta ja sen reflektioivasta purusta.

Via Dolorosassa käytetty toimintamalli on avoin vastaavien työvälineiden kehittämiselle. Uusien kertomusten tuottaminen samalla toiminta-ajatuksella ja teoreettisella mallilla on mahdollista. Esimerkiksi eri sisätoisten kertomusten määrällä ei ole rajaa. Tulevien opinnäytetöiden tekeminen Via Dolorosan pohjalta on mahdollista. Tällaisia töitä voisivat olla esimerkiksi uusien kertomusten valmistaminen tai tutkimus työvälineen vaikuttavuudesta.

Asiasanat: seikkailukasvatus, kristillinen kasvatus, narratiivisuus, elämyspedagogiikka

ABSTRACT

Nyman, Arto

The Last Moments of Jesus.

55 p., 8 appendices. Language: Finnish. Kauniainen, Spring 2012.

Diaconia University of Applied Sciences. Degree Programme in Social Services, Option in Christian Youth Work. Degree: Bachelor of Social Services.

The purpose of this product was to develop a tool for Christian education to be used in the confirmation schools of Young Men's Christian Association of Helsinki. The basis of this product is founded on another adventure education program, Camera obscura, which is used in preventing substance abuse among young people.

The process started in spring 2010 from a contact to the working life. The theoretical basis was formed during spring and autumn 2011 and the product was finalized during spring 2012.

The theoretical concept consisted of studies on adventure education, Christian education, making radio plays and narration. Since the product was made on a basis of an existing adventure course the frame for the adventure was ready. The script for the story and the recording was made based on the studies and theory collected.

The final product was an adventurous course, later referred to as the adventure. While attending the adventure the clients are wearing head phones and listening to an audio guide story about Jesus' last moments from three different points of view: the disciple Peter's, Mary of Magdalene's and a roman soldiers'.

The Young Men's Christian Association of Helsinki considered the product very useful and is now planning to test and develop it further. It is also possible that Young Men's Christian Association of Helsinki rents the product for congregations and other Christian associations.

Keywords: adventure education, Christian education, narration, adventurous course

SISÄLTÖ

1 JEE SUKSEN KÄRSIMYSTÄ SEURAAMASSA	7
2 ELÄMYS PEDAGOGIIK KAA JA SEIKKAILUKAS VATUSTA	9
2.1 MISTÄ PITÄISI PUHUA?	9
2.2 KOKEMUKSELLINEN OPPIMINEN	11
2.3 ELÄMYS PEDAGOGIIK KAA	12
2.4 Eläm yspedagogiikan perusta	13
2.5 Eläm yspedagogiikan metodiikkaa	15
3 KERTOMUKSEN TEORIAA	18
3.1 PÄÄHENKI LÖ	18
3.2 KERTOMUKSEN RAKENNE	19
3.3 KERTOMUKSEN TEEMAT	20
4 KUUNNELMAN TEORIAA	23
4.1 KUUNNELMA	23
4.2 AKUSTIIKKA	25
4.2.1 Fysi kaalinen akustiikka	25
4.2.2 Psykoakustiikka	27
4.3 KERRONNAN SUHDE TARINAAN	28
5 KRISTILLINEN KASVATUS	30
5.1 MITÄ ON KRISTILLINEN KASVATUS?	30
5.2 MIKÄ TEKEE KASVATUKSESTA KRISTILLISTÄ?	31
5.3 USKONNOLLINEN KASVATUS JA INDOKTRINAATIO	32
5.4 KRISTILLINEN KASVATUS JA KERRONNALLINEN MENETELMÄ	33
5.5 VIA DOLOROSA SUHTEESSA RIPPIKOULUUN	33
5.5.1 Rippikoulun perusta	34
5.5.2 Via Dolorosa ja rippikoulun kokonaisuus	35
6 OPINNÄYTETYÖN PROSESSI	37
6.1 HELSINGIN NUORTEN MIESTEN KRISTILLINEN YHDISTYS	37
6.2 CAMERA OBSCURA	37

6.3 TYÖSKENTELYN KUVAUS	38
6.4 PRODUKTIN KUVAUS	40
6.4.1 Kertomus Magdalan Marian näkökulmasta	42
6.4.2 Kertomus Pietarin näkökulmasta	44
6.4.3 Kertomus roomalaisen sotilaan näkökulmasta	45
6.5 SUUNNITELMA SEIKKAILUN TOTEUTTAMISEKSI	47
6.5.1 Seikkailuun tarvittava materiaali	47
6.5.2 Seikkailuun tarvittavat tilat ja henkilökunta	48
6.5.3 Seikkailuun tarvittava aika	49
6.5.4 Seikkailun purku ja palaute	50
7 POHDINTA	51
LÄHTEET	53
LIITTEET	56
LIITE 1: VIA DOLOROSA, SUUNNITELMA SEIKKAILUN TOTEUTTAMISEKSI	56
LIITE 2: VIA DOLOROSA, PURKUKESKUSTELU	59
LIITE 3: VIA DOLOROSA, PALAUTELOMAKE	61
LIITE 4: FREESOUND.ORG SIVUSTOLTA LADATUT ÄÄNET JA NIIDEN TEKIJÄT	62
LIITE 5: KERTOMUS MAGDALAN MARIAN NÄKÖKULMASTA	63
LIITE 6: KERTOMUS PIETARIN NÄKÖKULMASTA	68
LIITE 7: KERTOMUS ROOMALAISEN SADANPÄÄMIEHEN NÄKÖKULMASTA	73
LIITE 8: HELSINGIN NMKY:N EDUSTAJAN PALAUTE ÄÄNITTEISTÄ	79

1 JEESEKSEN KÄRSIMYSTÄ SEURAAMASSA

Ajatus tästä opinnäytetyöstä syntyi keväällä 2010, kun olin suorittamassa mielenlinterveys ja päihteet -opintokokonaisuuteen liittyvää harjoitteluani Helsingin Nuorten Miesten Kristillisen Yhdistyksen (NMKY) kehittämistyön tiimissä ja päihdekasvatuksen tiimissä. Tutustuin harjoitteluni aikana Helsingin NMKY:n Camera obscura -nimisen arvokasvatusmallin toteuttamiseen ja kehittämiseen. Camera obscuran seikkailurataan käytettiin sen valmistamisen aikana paljon resursseja, ja etenkin sen kaksi fyysistä toimintaympäristöä, seikkailurataa, ovat rahallisesti arvokkaita. Koska kyseiset seikkailuradat ovat vailla ympärivuotista käyttöä, nähtiin uusien toimintamallien kehittäminen saman toiminta-ajatuksen ympärille tarpeellisenä.

Kiinnostuin harjoitteluni aikana elämyspedagogiikasta, seikkailukasvatuksesta ja narratiivisesta työtavasta. Harjoitteluni lopulla keskustelimme ohjaajani kanssa opinnäytetyöhöni liittyvistä asioista ja mahdollisuudesta toteuttaa se Helsingin NMKY työelämäyhteytenä. Kun Helsingin NMKY:n tarjosi minulle mahdollisuutta valmistaa Camera obscuran toiminta-ajatusta ja materiaalia hyödyntävä seikkailukasvatuksen malli, tartuin mielenkiinnolla aiheeseen.

Kesän 2010 aikana pohdin erilaisia mahdollisuuksia produktin kasvatukselliseksi lähestymistavaksi. Omasta mielenkiinnostani johtuen valitsin kristillisen kasvatuksen. Kun tämä lähestymistapa todettiin sopivaksi Helsingin NMKY:n arvoihin, toimintaan ja tavoitteisiin nähden, ryhdyin suunnittelemaan tarkempaa toteutusta. Lopulta valitsin teemaksi Jeesuksen kärsimysten ja näkökulmaksi Jeesuksen seuraajien näkökulman.

Opinnäytetyöni rajaaminen osoittautui haastavaksi, sillä sen valmistamiseksi tarvittavan työ määrän arviointi oli vaikeaa. Helsingin NMKY pyysi aluksi minulta laajempaa kokonaisuutta kuin minkä lopulta valmistin. Keskityin seikkailun ja sen purun toteuttamiseen. Reflektoivan purun mahdollisuuksien laajentamiseksi päätin äänittää kolme eri käsikirjoitusta eri näkökulmista. Ajattelin erilaisten kertomusten synnyttävän seikkailun osallistujissa erilaisia kokemuksia ja palvele-

van myös erilaisia kasvatuksellisia päämääriä. Ajattelin kolmen käsikirjoituksen tekemisen, niiden äänittämisen ja refleктоivan purun suunnittelun olevan riittävän laaja yhden opiskelijan opinnäytetyöksi.

Käytin Helsingin NMKY:n arvokasvatusmallista, Camera obscurasta, saamaani kokemusta käsikirjoitusten ja äänitteiden suunnittelussa. Erilainen kasvatuksellinen päämäärä ohjasi selvittämään jo ennestään tutun narratiivisuuden ja elämyspedagogiikan teorian lisäksi myös kristillisen kasvatuksen teoriaa. Teknisesti opinnäytetyöni hyödyntää Camera obscuran jo olemassa olevaa tekniikkaa.

Via Dolorosa mahdollistaa Helsingin NMKY:n rippikoulutyön opetuksessa käytettävien menetelmien monipuolistamisen. Syksyllä 2011 valmistunut Taava Lankisen ja Elisa Happonen opinnäytetyö *Minne matka? Kokemuksellinen ja toiminnallinen rippikoulupäivä* on myös samaan kokonaisuuteen liittyvä opinnäytetyö, joka on suunnitelma Helsingin NMKY:n rippikoulutyön toiminnallisen rippikoulupäivän toteuttamiseksi. Oma opinnäytetyöni voidaan sovittaa elämyksellisenä osana Happonen ja Lankisen opinnäytetyön mukaiseen suunnitelmaan. (Happonen & Lankinen 2011.)

2 ELÄMYSPELAGOGIIKKA JA SEIKKAILUKASVATUSTA

Aloitan opinnäytetyöni teoriapohjan selvittämisen seikkailukasvatuksesta ja elämyspedagogiikasta. Vaikka produktini ei olekaan lähtökohtaisesti erityisen seikkailullinen seikkailun määritelmien valossa, kuuluvat käyttämäni metodit selvästi elämyspedagogiikan käsitteen alle. Lisäksi hyödynnän seikkailukasvatuksen tyypillisimpiä lähtökohtia pedagogisena välineenä. On siis mielekästä rakentaa opinnäytetyöni tietoperusta juuri seikkailukasvatuksen ja elämyspedagogiikan teoriapohjalle.

2.1 Mistä pitäisi puhua?

Elämyksiin ja kokemuksiin liittyvät käsitteet ovat epämääräisiä ja niitä on paljon. Termejä elämys, kokemus, oppiminen, elämyspedagogiikka ja seikkailukasvatus käyttävät niin koulut ja kasvatus-, nuoriso- sekä sosiaalityön ammattilaiset kuin matkailualan yrityksetkin. (Karppinen & Latomaa 2007, 11.)

Kokemuksellinen oppiminen, seikkailukasvatus ja elämyspedagogiikka ovat lähes toistensa synonyymeja: niiden erottaminen toisistaan on vaikeaa ja luokittelu aiheuttaa sekaannusta. Johtuen elämyspedagogiikan ja seikkailukasvatuksen historiasta suomenkielisessä käsitteistössä vaikuttaa sekä Englannista että Saksasta tullut sanasto, jonka kääntäminen kieleltä toiselle on synnyttänyt käsitteiden epätarkkuutta. (Telemäki & Bowles 2001, 11–20) Englanninkielessä *Experimental learning* ja *experimental education* -käsitteisiin liittyy elämyksien ja kokemuksen kautta oppiminen tai niihin vaikuttaminen, kun saksankielisessä käsitteistössä elämys ja kokemus erotetaan toisistaan selkeämmin. (Karppinen 1998, 8–11.)

Suomenkielessä on omat vastineensa kokemukselle ja elämykselle. Sana elämys viittaa voimakkaasti vaikuttavaan kokemukseen (Haarala, Lehtinen, Eronen, Grönros, Kolehmainen, Nissinen, Kantokosti 2001, 106). Seikkailu taas

määritellään epätavalliseksi, jännittäväksi tai vaaralliseksi tapahtumasarjaksi samalla kun sanalla seikkailla tarkoitetaan liikkumista tai toimimista vaihtelevia, jännittäviä tai vaarallisia tapahtumia tavoitellen (Suomen kielen perussanakirja 2001, 40). Kun elämyspedagogiikka ja seikkailukasvatus yhdistetään, voidaan siis ajatella syntyvän kasvatusta, joka jännittävän tapahtumasarjan tai ympäristön avulla pyrkii synnyttämään osallistujassa voimakkaasti vaikuttavia kokemuksia, jotka auttavat haluttujen kasvatuksellisten tavoitteiden saavuttamisessa.

Karppisen mukaan oleellinen ero elämyspedagogiikan ja seikkailukasvatuksen välillä on se, että seikkailua ei voi suunnitella etukäteen. Seikkailu on jotain odottamatonta ja yllättävää. Elämyspedagogisessa tavassa opettaa korostuu enemmän kasvatus kuin seikkailu. (Karppinen 1998, 10–11.)

Pedagogisesti ajateltuna eroa ei välttämättä tarvitsekaan tehdä, sillä elämyspedagogiikassa, seikkailukasvatuksessa ja kokemuksellisessa oppimisessä oppimisen jatkuva prosessi perustuu elämyksiin, kokemuksiin ja niiden analysointiin reflektoidulla ja jäsentämällä tapahtunutta. (Karppinen & Latomaa 2007, 11–12.) Erään määritelmän mukaan seikkailullisten elementtien käyttö osana kasvatusta on osa elämyspedagogista lähestymistapaa enemmän kuin oma kasvatuksen lajinsa. Seikkailukasvatuksella tarkoitetaan siis seikkailupainotteista elämyspedagogiikkaa. Tämän vuoksi käsitteitä elämyspedagogiikka ja seikkailukasvatus ei ole järkevää käyttää toistensa synonyymeina. (Karppinen 2010, 118–119.) Tämän opinnäytetyön tietoperustan työstämisessä käsittelen elämyspedagogiikkaa yläkäsitteenä, seikkailukasvatusta metodina ja kokemuksellista oppimista oppimisen teoreettisena mallina. Täytyy kuitenkin tiedostaa, että termien määrittelyt eivät edelleenkään ole yksiselitteisiä ja että joku toinen saattaa ymmärtää käsitteiden välisen suhteen eri tavalla.

2.2 Kokemuksellinen oppiminen

Opinnäytetyöni kannalta seikkailukasvatuksen ja elämyspedagogiikan oleellista antia on niiden suhde kokemukselliseen oppimiseen, sillä tällaisessa pedagogiikassa oppimisen teoreettisena taustaoletuksena voidaan käyttää kokemuksellisen oppimisen prosessimallia; onhan seikkailun ja elämyksen kautta tapahtuva oppiminen varsin kokemuksellista. Malli jakaa oppimisen prosessin viiteen osaan: (Karppinen 2010, 120–121.)

1. Kokemus on oppimisen perusta ja kannustin. Oppimista voi tapahtua ainoastaan, jos oppija on kokemukselle alttiina. Oppiminen on aina yhteydessä aiemmin opittuun. Kokemus ei välttämättä johda oppimiseen, vaan tarvitaan myös aktiivista osallistumista ja kokemuksen kanssa työskentelyä. Tässä hyödynnetään reflektiota. Reflektiossa palautetaan koettu mieleen, pohditaan ja tulkitaan kokemuksen aiheuttamia tunteita ja ajatuksia jonka jälkeen jäsennetään kokemus opiksi uudelleen arvioimalla sen merkitystä. (Karppinen 2010, 121.)

2. Oppijat rakentavat aktiivisesti kokemuksiaan. Jokaisella on oma käsityksensä tapahtumista. Viimekädessä ainoastaan kokemuksen saanut henkilö itse voi antaa merkityksen kokemalleen, sillä hän peilaa kokemustaan aina aiemmin kokemaansa. (Karppinen 2010, 122.)

3. Oppiminen on kokonaisvaltainen prosessi. Se ei rajoitu aikaan tai paikkaan eikä johonkin tiettyyn persoonallisuuden osa-alueeseen vaan toteutuu eri osa-alueiden yhteistyönä. Kaikki oppiminen koostuu tunteista ja emootiosta, älyllisyydestä ja aivotoiminnasta sekä toiminnasta ja tekemisestä. Kokonaisvaltaisuus edellyttää kaikkien osa-alueiden huomioimista. (Karppinen 2010, 122.)

4. Oppiminen on sosiaalisesti ja kulttuurisesti konstruoitua. Oppijat rakentavat omia kokemuksiaan ja tekevät niin jonkinlaisten kulttuuristen arvojen ja sosiaalisen tilanteen kontekstissa. Tämä tarkoittaa sitä, että samankaltaisen kokemuksen saattaa ymmärtää eri tavalla, sillä kulttuuriset lähtökohdat ja sosiaalinen tilanne vaikuttaa kokemuksen tulkintaan. (Karppinen 2010, 122.)

5. Oppiminen on sosiaalisemotionaalinen tapahtuma. Oppimiseen vaikuttaa se sosioemotionaalinen konteksti, jossa se tapahtuu. Tunteiden huomioiminen onkin avaintekijä oppimisessa. Yksi voimakkaimmista tekijöistä oppimisessa kokemuksen välityksellä on itseluottamus ja minäkäsitys. Ilman sitoutumista ja uskoa itseensä oppijan suoritus jää vaillinaiseksi, jolloin oppiminen ei ole yhtä tehokasta. (Karppinen 2010, 122–123.)

2.3 Elämyspedagogiikkaa

Elämyspedagogiikka tavoittelee hyvinkin lyhytaikaista intensiteettiä eli kokemusta, jonka avulla oppimiseen tarvittava oppimistuloksien saavuttamista tukeva motivaatio oppijassa saadaan luotua. Ulkoiset olosuhteet tai puitteetkaan eivät ole välttämättä ratkaisevia, vaan se, että ihminen muuttaa ne omiksi kokemuksikseen. (Telemäki 1998, 41.) Tämän vuoksi Via Dolorosa -seikkailun ajallinen pituus, noin viisitoista minuuttia, ei tee sen tehoa kyseenalaiseksi. Pikemminkin lyhytkestoinen osallistuminen pitää osallistujan mielenkiinnon paremmin yllä lisäten näin intensiteettiä.

Seikkailukasvatuksessa ja elämyspedagogisessa toiminnassa toteutustavat ja painotukset eroavat riippuen toteuttajasta ja tämän päämääristä tai tavoitteista. Julkisella sektorilla seikkailukasvatusta käytetään sekä kouluissa, nuorisotyössä että sosiaalityössä. Lisäksi sitä toteutetaan monissa muodoissa järjestöissä ja yksityisellä sektorilla. Osa seuraavista elementeistä voidaan kuitenkin nähdä seikkailukasvatuksen yleismaalliseksi piirteiksi:

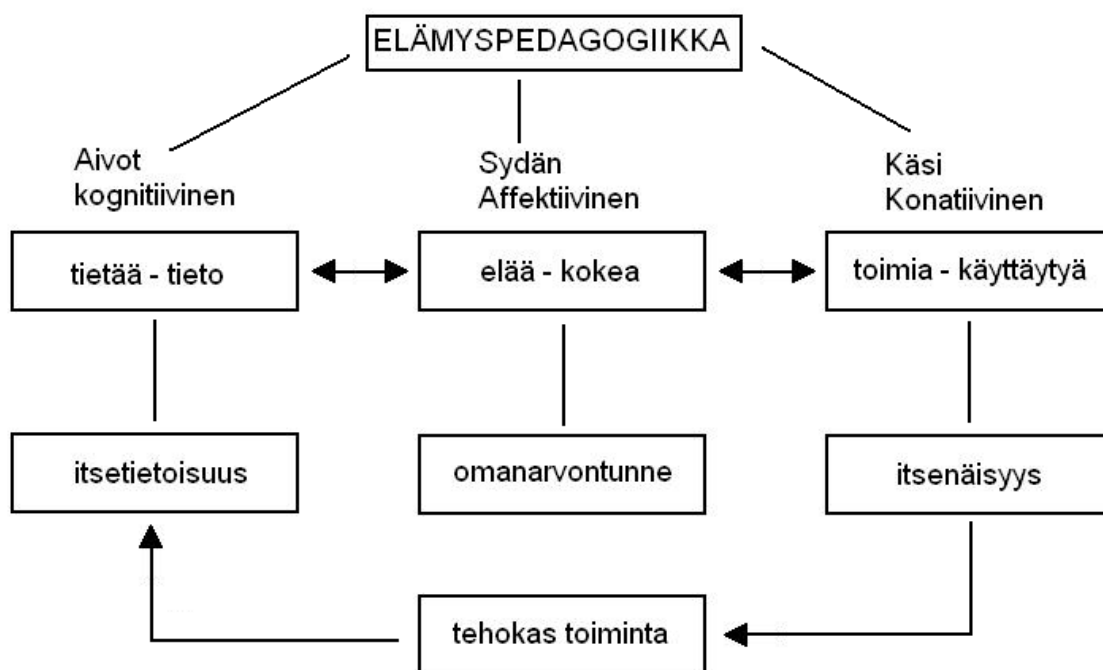
1. Seikkailukasvatuksessa osallistuja joutuu uuteen tilanteeseen, joka haastaa tai jopa vaatii häntä löytämään itsestään uusia puolia.
2. Pyrkimys kokonaisvaltaiseen kokemukseen/elämykseen, jossa ovat mukana sekä keho, tunne että mieli.
3. Luonto tai jokin muu arkielämästä poikkeava ympäristö.

4. Oppiminen on prosessimaista eli selkeän rakenteen ja päämäärän omaavaa ja sosiaalista.
 5. Kokemuksen merkitystä selkeyttävän refleктоivan työotteen korostaminen.
 6. Seikkailu on toiminnallista ja osallistavaa.
 7. Toiminta on tavoitteellista.
- (Suomen Nuorisokeskukset ry 2009)

2.4 Elämyspedagogiikan perusta

Seikkailukasvatusta voidaan pitää metodina, jossa osallistujalle tuntemattomassa ympäristössä tapahtuvat toiminnot muodostavat puitteet nuoren persoonalliselle, sosiaaliselle ja kasvatukselliselle kehitykselle. (Telemäki 1998, 24.) Elämyspedagogiikka perustuu ennen muuta nuorille tyypilliseen liikunnallisuuteen. Toisaalta elämyspedagogiikan tehoa voidaan selittää nuorten nykyisen kasvuympäristön virikkeettömyydellä: uusi, jännittävä ympäristö motivoi ja suorastaan pakottaa oppimaan. (Telemäki 1998, 41.)

Elämyspedagogiikkaan ja seikkailukasvatukseen liitetään usein termit itsetunnon vahvistaminen, aloitteellisuus, vastuullisuus ja sosiaaliset taidot. Seikkailukasvatus voidaankin mieltää toiminnaksi, joka tähtää persoonallisen kasvun tukemiseen henkilökohtaisen turva-alueen rajoja laajentamalla. Ennen seikkailukasvatuksessa korostettiin paljon fyysisiä harjoituksia ja arvossa pidettiin ”vuoret puhuvat puolestaan” -mallia, jonka mukaan jo luonnossa tapahtuva toiminta itsessään riittää saavuttamaan halutut oppimistulokset. Myöhemmin ymmärrettiin, että kokemusten tietoinen pohdinta ja ohjattu reflektointi tukevat oppimista, sillä ne auttavat jäsentämään koetun järkeväksi osaksi opittua. Nykyään ymmärretään, että kokonaisvaltaisempi (fyysinen, psyykkinen ja emotionaalinen) lähestymistapa on tehokkaampi tavoitteiden saavuttamisen kannalta. (Pulkamo 2007, 497–498.) Ajatus kokonaisvaltaisuudesta voidaan esittää seuraavan kaavion avulla. Kuviossa ilmenee vaikutusten laajuus: ne koskettavat ihmistä kokonaisuudessaan.

KUVIO 1. Elämyspedagogiikan vaikutusten kokonaisvaltaisuus (Telemäki 1998, 43)

Elämyspedagogiikan olemusta voidaan tutkia myös seuraavista kolmesta näkökulmasta: kasvuhakuisesta, kokonaisvaltaisesta ja itseohjautuvasta.

Kaikki pedagogia on kasvuhakuista eli pyrkii synnyttämään kohteessaan toivottuja kasvatuksellisia muutoksia. Yksi elämyspedagogian lähtökohdista on saat-taa osanottajat epätasapainoiseen tilaan viemällä heidät outoon ja tuntematto-maan ympäristöön, jossa odottaa ratkaistavia ongelmia. Epätasapainoinen tila pakottaa osallistujat miettimään suhdettaan uuteen ympäristöönsä. Tämä syn-nyttää toimintaa, joka pakottaa heidät korjaamaan vääristyneitä käsityksiä ky-vyistään, asenteistaan ja tiedoistaan. Kun ongelmat on saatu ratkaistuksi, pyri-tään reflektion avulla yleistämään opitut asiat. (Telemäki 2001, 31–32; Karppi-nen 2010, 120.)

Elämyspedagogiikka on jatkuvaa toiminnan ja reflektion vuorovaikutusta. Kaikki persoonan osa-alueet (fyysinen, psyykkinen, henkinen) pyritään ottamaan

huomioon. Reflektion avulla elämyksen kautta saavutetut kokemukset integroidaan edessä oleviin haasteisiin ja oppimistehtäviin. Kokemusten mielekäs hyödyntäminen onkin usein vaikeampaa kuin niiden hankkiminen. Opetus ei voi olla arvoneutraalia. Jos opetuksen arvolähtökohdat eivät pohjaudu todelliseen vaakaumukseen tulee metodeista ja materiaalista helposti itsetarkoitus. Elämyspedagogiikassa suositaan usein menetelmiä, joissa yhteistyö on tarpeellista tai välttämätöntä, toisin kuin seikkailussa, jossa yksilö voi selvitä pääsääntöisesti hyvinkin yksin. (Telemäki 2001, 32–33.)

Kasvatukseen liittyy kaksi näennäisesti keskenään vastakkaista tekijää: ulkoapäin tapahtuva ohjaus ja toisaalta oppijasta itsestään lähtevä kehitys. Ihminen on itseohjautuva. Hänen havaintonsa tulevaisuudesta ovat aina subjektiivisia ja samalla sosiaalisesti ohjautuvia. Todellisuus ei ole absoluuttista vaan määräytyy sen ryhmän mukaan, johon yksilö kuuluu. Kasvatuksellisesta näkökulmasta tulisikin ymmärtää, että kurin ja kontrollin sijaan ihmisen kykyyn itseohjautua tulisi luottaa. (Telemäki 2001, 33.)

2.5 Elämyspedagogiikan metodiikkaa

Elämyspedagogiikan metodiset, oppimisprosessiin liittyvät periaatteet voidaan tiivistää seuraavasti: 1: Lähtökohtana tulee olla toimintaorientoitunut ja sosiaalinen oppiminen. 2: Vaatimusten tulee olla osanottajan kannalta vaikeita mutta ei ylivoimaisia saavuttaa, jotta oppija joutuu löytämään itsestään uusia voimavaroja. 3: Kokemusten tulee olla kokonaisvaltaisia, eli niiden tulee kattaa kognitiiviset, emotionaaliset ja toiminnallisuuden tasot. 4: Ryhmäsidonnaisuuden ja ryhmävastuun kehittymisen tulee olla mahdollisimman vapaata. 5: Tilanteiden tulee olla todellisia ja konkreettisia, vakavasti otettavia. 6: Toimintojen tulee olla monipuolisia: liikunnallisia, musikaalis-luovia, organisatorisia ja sosiaalisia. (Karpinen 1998, 24–25; Telemäki 1998, 55.)

Elämyspedagogiikan metodologian ydinkäsityksiin kuuluu, että ihmisluonteen syvyys ja voima pohjautuu ihmisen henkisiin voimavaroihin, sillä ihmiset paljas-

tavat todellisen minänsä vasta joutuessaan normaalista elämäntilanteestaan poikkeaviin olosuhteisiin, joista selviytyäkseen he joutuvat turvautumaan henkisiin voimavaroihinsa. Ihminen siis joutuu uudessa tilanteessa ja ympäristössä löytämään ja oppimaan itsestään uusia puolia, voimavaroja ja vahvuuksia. (Telemäki 1998, 54.)

Elämyspedagogiikassa hyödynnetään juuri tätä ajatusta. Seikkailullisten elementtien avulla pyritään saamaan ihmisissä aikaan haluttuja myönteisiä muutoksia. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että toiminnallisuus on vain menetelmä toimintaa järjestävän tahon tavoitteiden saavuttamiseksi. Elämyspedagogiikkaa on toteutettu historian saatossa useilla eri tavoilla. Käytännön toteutuksissa Telemäki (1998) erottaa kolme erilaista mallia:

1. Toiminnallinen (vuoret puhuvat puolestaan) malli, jossa lähdettiin siitä, että toiminta erilaisessa ympäristössä jo sinällään auttaa saavuttamaan halutun kasvatuksellisen tuloksen ja muutoksen ilman että siihen pitää puuttua joillakin toimenpiteillä.
2. Reflektoiva malli, jossa jokainen toiminnassa käyty jakso päätetään ryhmän ja ohjaajan väliseen palautekeskusteluun. Toiminnassa saatujen kokemusten refleктоiva purkaminen auttaa kokemuksen siirtämisessä arkipäivään ja täten toivotut kasvatukselliset vaikutukset saadaan aikaiseksi.
3. Metafora, jossa seikkailu pyritään liittämään osallistujan omaan elämään ja elämäntilanteeseen mahdollisimman hyvin. Seikkailukokemus on kuva osallistujan arkielämän tilanteesta, ja näin seikkailussa opittu voidaan siirtää osaksi arkielämää. Toisaalta seikkailuun saattaa sisältyä metafora yksittäisestä asiasta, joka pyritään opettamaan ja näin siirtämään osaksi osallistujan elämää (Clarke 1998, 67–68). Toimintaan voidaan liittää 2. mallin mukaista reflektiota, jotta kokemukset saataisiin ulotettua paremmin arkielämään. (Telemäki 1998, 54–55.)

Näiden kolmen mallin lisäksi Heli Clarke (1998) erottaa kaksi muutakin mallia. Toisessa mallissa seikkailu nähdään pelkästään ajanvietteenä, jolloin sillä ei ole

mitään kasvatuksellisia tavoitteita. Toinen malli on elämyshakuisuusteoriaan perustuva seikkailukasvatus, jossa lähdetään ajatuksesta, että ihmiset tarvitsevat seikkailullisia kokemuksia eri määrän. Elämyshakuiset ihmiset joutuvat usein toimintansa vuoksi vaikeuksiin ja päätyvät hakemaan elämyksiä rikollisesta toiminnasta. Tätä mallia käytetään usein nuorisorikollisuuden hoidossa. Kun ihmiselle tarjotaan riittävästi hyväksyttäviä elämyksiä, eivät he ajaudu hakemaan niitä väärällä tavalla. (Clarke 1998, 66.)

Toteuttavan tahon lähtökohdat ja tavoitteet vaikuttavat siihen, mitä näistä viidestä mallista käytetään. Elämyspedagogiikan ja seikkailukasvatuksen kentällä on useita toimijoita, joilla on erilaisia lähtökohtia, tavoitteita ja tätä kautta myös erilaisia toiminnallisia ohjelmia. Erilaisten käytännön toteutuksen mallien lisäksi elämyspedagogiset ohjelmat on usein jaettu neljään tyyppiin niiden tavoitteiden mukaan:

1. vapaa-aika ja virkistys, jolloin painopisteenä ovat affektiiviset tavoitteet: ihmisen tunteisiin vaikuttaminen,
2. kasvatukselliset ohjelmat, joiden tavoitteissa painottuu kognitiivisuus: vaikutus ihmisten ajatteluun,
3. opetukselliset ohjelmat, joiden avulla yritetään muuttaa ihmisten käyttäytymistä ja
4. terapeutitiset ohjelmat, joiden avulla pyritään parantamaan ihmisten huonoiksi koettuja tapoja.

(Telemäki 1998, 54.)

Via Dolorosa on elämyspedagogiikan metodisten periaatteiden näkökulmasta tarkasteltuna yhtä aikaa opetuksellinen ja kasvatuksellinen ohjelma, joka edustaa reflektion merkitystä korostavaa seikkailukasvatuksen mallia. Toisaalta seikkailu saattaa herättää osallistujassa myös tunteita, ja sillä on kieltämättä myös affektiivisia tavoitteita. Via Dolorosaa ja sen tavoitteita ei kuitenkaan voi analysoida puhtaasti elämyspedagogiikan näkökulmasta, sillä se edustaa vahvasti myös kristillistä kasvatusta.

3 KERTOMUKSEN TEORIAA

Tekemäni äänitteet ovat kertomuksia. Pietarin, Magdalan Marian ja roomalaisen sadanpäämiehen kertomien kertomusten pääkohdat ovat suoraan Raamatusta. Raamatun kertomuksia ei kuitenkaan voida sellaisenaan käyttää opinnäytetyöni tavoitteita ajatellen ja jouduin tekemään käsikirjoituksen itse. Kertomus on suoraan Raamatusta eikä sisällä Raamatun tekstien kanssa ristiriitaista ainesta, mutta paljon tulkintaa, väritystä ja mielikuvitukseen perustuvaa lisäsisältöä. Koherentin ja tavoitteita ajavan kertomuksen tekemiseksi perehdyin kertomuksen, audiodraaman ja vielä erikseen äänikerronnan teoriaan.

3.1 Päähenkilö

Hyvä kertomus auttaa kuulijaansa tulkitsemaan omia tunteitaan ja auttaa häntä löytämään ratkaisuja ongelmiinsa. Tämä tapahtuu päähenkilöön samaistumisen kautta. Samaistuminen tapahtuu kuulijan mielikuvituksessa ja tunteissa, ja kuulijan minä sulautuu yhteen voimakkaamman minän kanssa: minäkuva avartuu, muuttuu ja vahvistuu. Kertomuksen avulla voidaan välittää etenkin nuorelle kuulijalle yhteisön normeja ja arvoja. Nuori kuulija kasvaa myös osaksi yhteisöä. Näin kuulija saa valmiuksia kulkea elämässään tulevien vaikeuksien ja ongelmien läpi. (Luumi 2006, 56–61.)

Via Dolorosassa kertomuksen kertoja on yksi edellä mainituista kolmesta näkökulmasta, eli Pietari, Magdalan Maria tai roomalainen sadanpäämies. Kertomuksen päähenkilö on kuitenkin osallistuja itse. Samaistumista tukevat seikkailullisen ympäristön lisäksi kertomuksen muoto: seikkailuun osallistuva kuulee äänen, joka kertoo kertomusta minän näkökulmasta. Tästä näkökulmasta kerrottuna kuulija joutuu luottamaan kertojan kokemukseen kuitenkin niin, että hän tämän perusteella tekee oman tulkintansa todellisuudesta ja luo mielikuvituksellaan visuaalisen todellisuuden kertomukselle.

3.2 Kertomuksen rakenne

Kertomuksella on usein kaksi tavoitetta. Toisaalta kertomus pyrkii viihdyttämään ja usein viihteen kautta opettamaan kuulijaa, toisaalta kertomus pyrkii vangitsemaan kuulijansa mielenkiinnon ja huomion tunnelman ja yhteisöllisyyden luomisen avulla. Kertomuksesta tulee siis tehdä kuunneltava ja mielenkiintoinen, mutta samalla myös opetuksen ymmärrettävyyttä tukeva opetusmenetelmä. On havaittu, että tietynlainen rakenne tukee kertomuksen kiinnostavuutta ja vaikuttavuutta. (Luumi 2006, 65.)

Kertomus voidaan jakaa viiteen osaan seuraavalla tavalla:

Päähenkilö ja teema: Kertomus lähtee liikkeelle päähenkilöstä, johon kuulija voi samaistua. Kertomuksen kannalta on myös oleellista, että kuulijalle syntyy selvä kuva päähenkilöstä ja ongelmasta, joka päähenkilöllä on. Päähenkilön ongelma määrittää usein kertomuksen teeman eli aiheen, jota kertomus käsittelee. Kertomuksen ensimmäisessä vaiheessa myös ensimmäiset sivuhenkilöt tulevat mukaan kertomukseen, mutta he voivat luonnollisesti liittyä mukaan myös myöhemmin. (Luumi 2006, 79–84 & Crook 2001, 163.)

Teema etenee ja terävöityy: Kertomuksen toisessa vaiheessa esitellään vaara, ongelma tai tehtävä, jonka päähenkilö kohtaa. Tehtävän täytyy olla niin vaativa, että se edellyttää ponnisteluja ja niin tärkeä, että sen on pakko onnistua. Tärkeää on pitää pinnalla kysymys: Miten päähenkilölle käy? Ongelmat eivät etene ainoastaan ulkoisella tasolla, vaan muuttuvat myös päähenkilön sisäiseksi kamppailuksi. (Luumi 2006, 86–91 & Crook 2001, 163.)

Kriisi: Päähenkilön viimeisen ongelman tulee olla valtava kriisi, josta voi vain selviytyä tai sitten tuhoutua. Kriisitilanteessa päähenkilön toiminta saattaa muuttaa kuulijan suhtautumista häneen. Hyvä kertomus pystyy ohjaamaan kuulijan ajatuksia ja tunteita tiettyyn suuntaan. Kriisi liittyy usein jo kertomuksen alussa esitettyyn lähtötilanteeseen ja se saattaa olla kuulijalle alusta asti odotettavissa

oleva ilmeinen tapahtuma, jolloin se vaikuttaa odotusten muodossa kertomuksen yleiseen tunnelmaan. (Luumi 2006, 91–95 & Crook 2001, 163.)

Ratkaisu ja kertomuksen käännekohta: Tässä kertomuksen vaiheessa saadaan vastaus kysymykseen: Miten päähenkilön käy? Jos kertomuksen tarkoitus on vahvistaa kuulijaa, onnellinen loppu on välttämätön. Onnellinen loppu vahvistaa uskoa ongelmien ratkeamiseen ja kriiseistä selviytyminen vahvistaa siihen tarvittavia ominaisuuksia ja arvoja. (Luumi 2006, 95–97 & Crook 2001, 164.)

Loppunäytös: Loppunäytös on tärkeä sekä asia- että tunnesyistä. Syntynyt tunnelataus täytyy purkaa ja johtaa kertomus elämyksellisesti koetun oivaltamiseen ja sisäistämiseen. Kuulijan on tärkeää myös tietää mitä päähenkilölle tapahtuu kriisin ratkaisun jälkeen. Loppunäytös kokoaa yhteen kertomuksen moraalin tai sanoman. (Luumi 2006, 105–107.)

3.3 Kertomuksen teemat

Kertomuksen teema eli aihe on se elementti, josta kertomuksen juoni muodostuu ja jonka kautta kuulijan kiinnostus herää (päähenkilöön samaistumisen lisäksi). Useimmat kertomukset voidaan erotella neljään eri teemaan tai nähdä näiden teemojen yhdistelminä. Nämä neljä teemaa; vaara, ongelma ja tehtävä, matka ja muuttuminen ovat tavallaan myös ihmisen elämän perusteemoja. (Luumi 1987, 61; 2006, 111–112.)

Vaara: Kertomuksen sankari kohtaa vaaran tai joutuu vaaroille alttiiksi. Vaaran kohtaaminen ja siitä selviytyminen muodostaa kertomuksen kulun ja kaavan. Vaara -teema auttaa etenkin nuorta kuulijaa käsittelemään pelkojaan ja sitä kautta antaa hänelle valmiuksia suoriutua elämän pelottavista ja vaarallisista tilanteista. (Luumi 1987, 62–63; 2006, 112–115.)

Ongelma ja tehtävä: Päähenkilön kohtaama ongelma haastaa myös kuulijansa pohtimaan ongelmaa tai tehtävää. Tämän vuoksi ongelma -teomainen kertomus

on älyllisesti hyvin tyydyttävä. Ongelma tai arvoitus voi ratkaisussaan sisältää jonkin elämäntaidollisen tai eettisen opetuksen. Huomionarvoista kuitenkin on, että tehtävä- ja ongelmakertomus tukee ennen muuta kuulijan identiteettiä ja vahvistaa tämän uskoa vaikeista tilanteista selviämiseen. Kertomus antaa kuvan siitä, että elämässä on väistämättä ongelmia, mutta muistuttaa myös ongelmien ratkaistavuudesta. (Luumi 1987, 65–66; 2006, 118–120.)

Matka: Matkakertomuksen jännittävyys syntyy epävarmuudesta: pääseekö päähenkilö perille? Tuntemattomat maisemat ja reitti sekä sen varrella uhkaavat vaarat luovat jännityksen elementit. Matka voi olla uhkarohkea retki tuntemattomaan tai annetun tehtävän suorittaminen, jolloin matkaan saattaa liittyä päämäärää tärkeämpi sisäinen merkitys. Matka-aihe palvelee samoja kasvun päämääriä kuin muutkin kertomukset, mutta tämän lisäksi se palvelee aivan erityisellä tavalla kuulijan elämänmatkaa ajatellen: se rohkaisee ja auttaa luottamaan siihen, että elämänmatka on tekemisen arvoinen. Kertomusten matkat tehdään usein yksin. Näin ne vahvistavat yksilön itsetuntoa ja luottamusta omiin kykyihinsä. (Luumi 1987, 68–70; 2006, 122–133.)

Muuttuminen: Joskus ihminen kokee, että hänen tulisi muuttua selvitäkseen paremmin elämässä. Muutos, muutoksen vaikeus tai muutoksen vastustaminen ovat myös yleisiä kertomusten teemoja. Muutos voi liittyä esimerkiksi moraaliin kysymyksiin: valehtelija joutuu syvemmälle valheeseen. Vain arvojen muutos voi tuoda tarvittavan ratkaisun tilanteeseen. Muutos täytyy tapahtua suhteessa itseensä tai ympäristöön. Muutuskertomukset ovat eettisesti ja kasvatuksellisesti erittäin arvokkaita. (Luumi 1987, 76–78; 2006, 135–139.)

Via Dolorosa koostuu kolmesta kertomuksesta. Opetuslapsi Pietarin näkökulmasta kerrottuna kertomus edustaa tyylillisesti vaara -kertomusta, sillä siinä oman hengen menettämisen vaara on vahvasti läsnä. Vaarana ovat myös mestarin kuolema ja tappio. Roomalaisen sadanpäämiehen näkökulmasta kerrottuna kertomus edustaa puolestaan ongelma ja tehtävä -teemaa. Sotilas pohtii toimintansa oikeutusta, lojaaliuttaan esimiehilleen ja hengellisiä asioita. Magdalan Marian näkökulmasta kerrottuna kertomus puolestaan on selvästi kertomus

muutoksesta. Siinä syntinen ja halveksittu nainen muuttuu itsesyytöksessä elävästä hylkiöstä rakkauden kohteeksi ja arvokkaaksi ihmiseksi. Koska kaikki päähenkilöt käyvät matkaa kohtauksesta toiseen, sekä fyysisesti että tarinallisesti paikkaa vaihtaen, on kyseessä selvästi matkakertomus. Matka on kuitenkin itse asiassa Jeesuksen tekemä: hänen kärsimystiensä.

4 KUUNNELMAN TEORIAA

Koska toteutin opinnäytetyöni kertomukset kuunnelman muodossa, perehdyin radiodraaman, radiokuunnelmien ja radionäytelmien teoriaan. Yleisellä tasolla voimme puhua ääninäytelmistä tai kuunnelmista. Radiodraama eroaa omasta produktistani käytännössä ainoastaan käytettävän median osalta, joten käyttämäni kirjallisuus tarjoaa riittävän relevanttia tietoperustaa.

4.1 Kuunnelma

Kuunnelmat ovat ääneen perustuvaa viestintää, joita voi kuunnella. Äänikerronnan keskeisimmät elementit ovat puhe, äänitehosteet, musiikki ja hiljaisuus. Äänen ohella kuunnelman keskeinen tekijä on teksti tai käsikirjoitus. Kuunnelmaan liittyvät siis oleellisesti sanat, mutta ne eivät ole kuunnelman kokonaisuus. Kuunnelmassa sanojen taustalla ja joukossa ovat äänitehosteet, musiikki ja hiljaisuus. Kuunnelma on kerrontaa joka perustuu yksinomaan äänihavainnoille. Kuultu kuitenkin visualisoituu kuulijan mielessä kuviksi mielikuvituksen ansiosta. (Koivumäki 2006a.)

Kuunnelmissa kerronta perustuu puheeseen, äänitehosteisiin, musiikkiin tai hiljaisuuteen. Nämä elementit voivat kuulua samanaikaisesti tai toisistaan erillään ja yksin. Parhaimmillaan äänikerronnan elementit auttavat selittämään tai täydentämään toisiaan. Ne voivat tuottaa yhdessä erilaisia merkityksiä kuin erikseen kuunneltaessa. Esimerkiksi puhe musiikin säestämänä vaikuttaa eri tavalla kuin puhe ja musiikki toisistaan erillään kuultuina. (Koivumäki, Ari 2006b.)

Sanallisen kerronnan avulla kuulijalle syntyy mielikuva roolihenkilöiden ulkonäöstä, maisemista, tapahtumista tai esineistä. Kuunnelma ei kuitenkaan ole parhaimmillaan informaation välittämisessä, sillä korvan erotuskyky on silmää heikompi. Tämän vuoksi kuunnelman sanallisesta ilmaisusta, musiikista, hiljaisuudesta ja tehosteista koostuva aistimus ei välttämättä välitä kuulijalle kaikkea

siinä olevaa informaatiota. Sen sijaan kuunnelma pystyy parhaimmillaan välittämään tunteita ja kokemuksia. (Koivumäki 2006a.)

Kuulijan tavat havainnoida ääniä voidaan jakaa neljään kuuntelutapaan. Kuuntelutavat ovat redusoitu-, kausaalinen-, semanttinen- ja referentiaalinen kuuntelutapa. (Koivumäki 2006a.)

Redusoidulla kuuntelulla tarkoitetaan pelkistettyä tapaa aistia ääniä. Tämä tarkoittaa sitä, että äänet kuullaan, mutta mitään erillistä kuuntelutapahtumaa ei kuunnella. Toisin sanoen kuulija ei hae äänille merkityksiä eikä pohdi niiden alkuperää. Tällainen tapa mahdollistaa vapaan suhtautumisen ääniin ja vapaan mielikuvien luomisen. (Koivumäki 2006a.)

Kausaalinen kuuntelutapa on äänen alkuperän pohtimista ja edellyttää aktiivista kuuntelua. Monesti peräkkäin kuuluvat äänet ymmärretään toisiinsa liittyviksi, jolloin äänet nähdään osana kokonaisuutta, ei siitä irrallisina. Jokainen ääni on seuraus äänestä, joka kuului ennen sitä. Esimerkiksi oven avaamisesta syntyvän äänen jälkeen kuulija olettaa kuulevansa äänen, joka syntyy kun ovi suljetaan. Äänten uskottavuus syntyy kun niiden syy-seuraussuhde toteutuu. (Koivumäki 2006a.)

Semanttinen kuunteleminen tarkoittaa sitä, että äänten merkitykset tunnustetaan. Äänet voivat symboloida erilaisia asioita, kuten aatteita, kansallisuutta, tilanteita tai toimintaa. Ihmisen puhe auttaa tunnistamaan puhujan iän tai sukupuolen. Puhetapa tai murre antaa tietoa roolihenkilön persoonasta ja asenteista, mutta myös koulutuksesta tai asemasta yhteisössä. Myös äänestä välittyvä tunne kertoo jotain tilanteesta tai henkilöstä. (Koivumäki 2006a.)

Referentiaalinen kuuleminen viittaa äänten ymmärtämiseen tarinan yhteydessä, osana draaman vaiheita tai kertomuksen sisältöä. Tällöin äänet tulevat merkityksellisiksi tarinasta käsin, eivät äänten itsensä välittämän informaation vuoksi. Tietyn teeman, esimerkiksi musiikin, toistaminen synnyttää kuulijassa tiettyjä äänen sisältöön liittyviä kokemuksia. Kun kuulija on toiston myötä oppinut ym-

ymmärtämään äänen merkityksen, pystytään ääntä käyttämällä synnyttämään kuulijassa haluttu vaikutus. Kuuntelija siis opetetaan ymmärtämään ääniä halutulla tavalla. (Koivumäki 2006a.)

Kuunnelman tekemisen kannalta on tärkeää huomata se, miten referentiaalisessa tavassa kuunnella korostuu sen tärkeys, että kuulija oppii kuuntelemaan kerrontaa. Pelkän äänen varassa kertomusta on seurattava tarkemmin. Lisäksi kuulijan on täydennettävä kertomusta omilla mielikuvillaan. Äänten merkitysten ymmärtäminen on huomattavasti vaikeampaa kuin pelkkä erilaisten äänien kuuleminen tai näköaistiin perustuva esityksen seuraaminen. Ilman kuuntelukokemusta kuunteleminen saattaa olla hyvin vaikeaa tai raskasta. (Koivumäki 2006a.)

4.2 Akustiikka

Akustiikka on tieteen ja tekniikan aloilta nouseva käsite, joka tutkii äänen ominaisuuksia ja vaikutuksia. Fysikaalinen akustiikka tutkii äänen fyysistä olemusta psykoakustiikan keskittyessä kuuloaistin ja kuulohavaintojen tutkimiseen. Ääni näytelmän arvioinnin teoreettinen viitekehys nousee esittäjän suorituskyvyn ja esityksen sekä kuulijan vastaanottokyvyn ja havaintojen konkreettisesta ja psykologisesta suhteesta. Tämän vuoksi sekä fysikaalisen akustiikan että psykoakustiikan ymmärtäminen on tarpeen onnistuneen kuunnelman luomiseksi. (Crook 2001, 7–8; Koivumäki 1992, 8.)

4.2.1 Fysikaalinen akustiikka

Ääni on aaltoliikettä, joka etenee jossain väliaineessa. Tällainen väliaine voi olla esimerkiksi ilma. Äänen aikaan saama kuulovaikutelma syntyy väliaineen välityksellä. Ääntä ei voida kuulla tai tallentaa ilman sitä tilaa, jossa se syntyy. Akustiset äänet ilmaisevat tämän tilan ominaisuuksia. sähköisesti tehdyt äänet eivät ole akustisia ääniä. Ääni syntyy, kun jokin kappale värähdellessään aiheut-

taa paineenvaihtelua eli hiukkasten tihentymiä ja harventumia väliaineessa. Paineenvaihtelun suuruus vaikuttaa äänen voimakkuuteen, väliaineen hiukkasten tihentymisen ja harventumisen nopeus taas äänen taajuuteen. (Koivumäki 1992, 8–9.)

Taajuutta mitataan hertseinä (Hz). Yksi hertsi vastaa äänilähteen värähdystä ja sen aiheuttamaa paineenvaihtelua sekunnissa ($1\text{ Hz}=1/\text{s}$). Ihmisen korva pystyy kuulemaan äänen, jonka taajuus on noin 16–20000 hertsiä. Taajuusalueella, joka on 2000–8000 hertsiä, on niin sanottu preesensalue. Preesensalueella sijaitsevat puheen selkeyden kannalta tärkeimmät konsonantit. Korvan tärykalvolle päätyvä ääni erilainen kuin äänilähteestä lähtevä värähtely, sillä ääni muuttuu ja heikkenee edetessään. (Koivumäki 1992, 9–11.)

Äänen voimakkuuden yksikkö on desibeli (dB). Desibelilukujen ja taajuutta ilmaisevien hertsien yhteydessä käytetään logaritmista asteikkoa. Asteikon välit 1–10, 10–100 ja 100–1000 ovat keskenään samanmittaisia. Desibelimäärät ilmaisevat lukujen välisiä suhteita, eivät niinkään äänen todellista voimakkuutta. Äänen voimakkuus välittyy paineen vaihtelun aiheuttamana hiukkasten liikkeenä. (Koivumäki 1992, 11–12.)

Dynamiikalla tarkoitetaan äänen voimakkuuden vaihtelua. Jos heikoin kuultava ääni on 0 desibeliä ja kipuraja on 130 desibeliä, vastaa erotus 130 desibelin dynamiikkaa. Äänialueen keinotekoinen kaventaminen on tärkeää esimerkiksi kovia ääniä nauhoitettaessa, sillä liian kovan ääni aiheuttaa äänitettäessä laitteesta riippuen äänen rikkoutumista, särinää. Toisaalta laskemalla äänen voimakkuutta juuri ennen kovaa ääntä saadaan korostettua sen dynamiikkaa. (Koivumäki 1992, 12–13.)

Akustisten ilmiöiden ymmärtäminen auttaa äänitteen tekemisessä. Kaikki äänet syntyvät akustiikassa. Äänitteeseen tai äänikerrontaan saadaan luotua persoonallista vaihtelua äänitysakustiikkojen vaihtelemisen avulla. Esimerkiksi jos jokin äänilähde halutaan saada kuulostamaan läheiseltä tai kaukaiselta, voidaan nii-

den taajuutta ja voimakkuutta muuttaa. Myös dynamiikan hallitseminen auttaa luomaan halutun äänivaikutelman. (Koivumäki 1992, 14–15.)

4.2.2 Psykoakustiikka

Äänihavaintoon vaikuttaa kaksi tekijää: havainnon kohde eli objekti ja havainnon tekijä eli subjekti. Ihmisen korva ottaa äänen fyysisesti vastaan aistiärsyksenä. Tuolloin aistiärsykkeestä tulee havainto. Havainto on välittömästi koettu, elämyksellinen aistimus. Sama ääni synnyttää erilaisia havaintoja eri ihmisissä, vaikka heidän kokemansa aistiärsykkeet olisivat identtisiä. Aistimuksen loputtua ihminen pystyy palauttamaan sen mieleensä ja luomaan sen perusteella mielikuvan. Mielikuvan luominen tapahtuu siten, että ihminen vertaa aistimusta aiemmin kokemiinsa aistimuksiin. Kuunnelman tekijä synnyttää aistimuksia, mutta pyrkii välittämään myös havaintoja synnyttääkseen kuulijassa tiettyjä mielikuvia. Koska havainnot ovat yksilöllisiä, on niiden taustalla olevan psykologian ja aistimusten, havaintojen ja mielikuvien ymmärtäminen välttämätöntä. (Koivumäki 1992, 16.)

Havaintoja ei tehdä ympäröivästä fyysisestä aistimuksesta käsin. Havainnon syntymiseen vaikuttavat erilaiset psykologiset jäsentämistavat. Aistittu ääni muuttuu havainnoksi vasta, kun se käsitellään psykologisesti. Havaitseminen on samaan aikaan aktiivista, tavoitteellista ja tietoista toimintaa. Havaitsemista ei voida selittää automaattisena prosessina. Havaitseminen on kuulijan aktiivisen toiminnan tulosta. Kuuleminen tapahtuu vain, jos kuulemiseen pyritään. Tiettyjä ääniä tai sanavalintoja käyttämällä tätä prosessia voidaan ohjailla, sillä tietyt sanat tai äänet sisältävät historiallisista ja psykologisista syistä tiettyjä merkityksiä. (Koivumäki 1992, 17–38.)

Yhteiskunta, historia ja kulttuuri muokkaavat ja yhdenmukaistavat ihmisten tapaa mieltää eri äänet. Tämän vuoksi joidenkin äänten jäsentyminen havainnoksi voidaan yleistää. Halutessaan kuunnelman tekijä pystyy synnyttämään tietyn vaikutelman käyttämällä tiettyjä ääniä ja näin synnyttämällä tiettyjä aistimuksia.

Toisaalta myös epäolennaisten tai turhien äänien karsiminen äänitteestä on tärkeää. Vaikka ne eivät synnyttäisikään äänitteen tekijässä mitään mielikuvia, saattavat ne synnyttää kuulijassa voimakkaita, pahimmillaan tavoitteiden vastaisia mielikuvia. (Koivumäki 1992, 54–55.)

4.3 Kerronnan suhde tarinaan

Kuulijalle ääninäytelmä on konkreettinen tarinallinen kokemus, joka ei ole tarinankerrontaa ilman kuvallista ulottuvuutta. Kuulija reagoi tarinaan ja synnyttää mielikuvituksensa kautta rikkaan visuaalisen kokemuksen, joka on kuulijan omasta henkilökohtaisesta kokemuksesta johtuen paljon vahvempi kuin se todellisuus, jonka kertoja mahdollisesti kuvittaisi. Ääninäytelmä antaa kuulijalle täyden vallan luoda kertomukselle yksilöllinen, omista lähtökohdista nouseva visuaalinen ulottuvuus. Näin kuulija myös sitoutuu paremmin, sillä hänestä tulee kertomuksen aktiivinen tekijä. Tällainen suhde kertomukseen on jopa hyvin fyysistä, mutta ainakin älyllisesti ja emotionaalisesti aktivoivaa. (Crook 2001, 65–66.)

Ääninäytelmän teho perustuu kuulijan mahdollisuuteen täyttää kerronnan jättämät visuaaliset aukot mielikuvituksellaan. Toisaalta sama asia voidaan nähdä myös näytelmän tekijän etuna: tilaa antavan kerronnan avulla näytelmän kirjoittaja pystyy parhaimmillaan ohjaamaan tai hallitsemaan sitä tilaa, jonka hän kuulijan muokattavaksi jättää. (Crook 2001, 8–9.) On siis perusteltua jättää produktissani visuaalinen ulottuvuus lavasteineen hyvin ohueksi.

Ääninäytelmän viestinnän rakenne koostuu viidestä erillisestä tasosta, joista neljä ensimmäistä ovat varsin konkreettisia viimeisen ollessa vähemmän havaittavissa. Ensinnäkin sanallinen ilmaisu tapahtuu yksinomaan dialogin ja kerronnan kautta. Toiseksi on musiikin rooli kertomuksessa. Kolmas taso koostuu äänitehosteista, jota voivat olla jatkuvia taustatehosteita tai yksittäisiä kohtaukseen liittyviä ääniä. Neljäs taso sisältää kaikki aiemmin äänitetyt kertomukset tai äänitteet. Viides taso koostuu kuulijan mielikuvituksesta. Tämä taso on ehkä voi-

makkain ja toisaalta myös tärkein osa kokemusta. Näiden viiden eri tason suhteen tasapainottaminen ja taitava käyttäminen toimii teknisesti onnistuneen ääninäytelmän pohjana. Niiden vuorottelemisen, vastakkainasettelu ja yhdistely luovat ääninäytelmän kokonaisuuden. (Crook 2001, 160.)

5 KRISTILLINEN KASVATUS

Kun ohjelman tavoitteena on vaikuttaa ihmiseen halutulla tavalla rakentavassa mielessä, puhutaan kasvatuksesta. Kasvatuksen kentässä Via Dolorosa edustaa kristillistä kasvatusta, sillä sen kasvatukselliset tavoitteet liittyvät uskonnollisen tiedon ja perinteen välittämiseen sekä hengellisen elämän vahvistumiseen.

5.1 Mitä on kristillinen kasvatus?

Käsitettä kristillinen kasvatus käytetään eri yhteyksissä hieman eri merkityksissä. Tähän vaikuttaa muun muassa se, kuinka käsite kasvatus määritellään. Ennen kuin voidaan määritellä kristillinen kasvatus, täytyy ymmärtää mitä tarkoitetaan kasvatuksella. Vaikka kasvatus määritelläänkin eri yhteyksissä eri tavoin, voidaan kasvatuksellisuuden kriteereiksi määrittää intentionaalisuus, normatiivisuus ja vuorovaikutuksellisuus. (Muhonen & Tirri 2008, 63–64.)

Intentionaalisuudella tarkoitetaan yksinkertaisesti sitä, että kasvatuksella on tietoisia päämääriä ja tavoitteita. Kasvatuksen avulla pyritään saamaan kasvatettavassa aikaan muutosta ja tukemaan hänen kasvuaan, kehitystään ja oppimistaan. Vaikka osa kasvatuksesta tapahtuukin tahattomasti tai tiedostamatta, voidaan intentionaalisuutta pitää kasvatuksen yhtenä tuntomerkkinä. Normatiivisuus puolestaan viittaa kasvatuksen arvosidonnaisuuteen. Intentionaalisen kasvatuksen päämäärät ja tavoitteet nousevat kasvattajan hyvän ja pahan tai oikean ja väärän käsityksestä. Myös kasvattajan toiminta ja olemus edustavat kasvatettavalle joitakin normatiivisia arvoja. Siksi myös vuorovaikutuksellisuus on oleellinen osa kasvatusta. Ilman vuorovaikutusta ei ole kasvatusta, ja kasvattajan ja kasvatettavan välinen vuorovaikutus vaikuttavat kasvatuksen onnistumiseen. (Muhonen & Tirri 2008, 64–65.)

Kasvatus on siis yleisesti sanottuna päämääräsuuntautunutta, arvoihin sitoutunutta toimintaa, joka toteutuu erityisessä vuorovaikutussuhteessa. Mikäli halu-

taan siirtyä kasvatuksen yleisestä luonnehtimisesta tarkempaan määrittelyyn, on valittava kaksi loogisesti erilaista vaihtoehtoa. Kuvailevalla tai sosiaalisella määritelmällä voidaan kuvata kasvatusta sellaisena kuin se jossain historiallisessa ja yhteiskunnallisessa tilanteessa tai jonkun yksilön arvotuksessa ilmenee. Normatiivinen määrittely taas ilmaisee millaista kasvatuksen tulisi olla olakseen hyvää. Vaikka kummankin määritelmän näkökulmasta voidaankin hyväksyä ajatus siitä, että kasvatusta edistää arvokkaiden valmiuksien kehittymistä hyväksyttävillä menetelmillä, eroavat ne kuitenkin näkökulmiltaan arvojen ja hyväksyttävyyden suhteen. Kuvaileva määritelmä ei ota kantaa siihen, mikä on oikein tai hyvää, vaan kertoo, mitä yhteiskunnassa tai yhteisössä arvostetaan ja pidetään hyvänä. Normatiivinen määritelmä puolestaan edellyttää toimiakseen arvo-objektivismia eli käsitystä siitä, että on olemassa ihmisistä tai yhteisöistä riippumaton arvototuus. Tästä johtuen vain normatiivinen määritelmä mahdollistaa vallitsevien kasvatuskäytäntöjen arvioinnin ja kyseenalaistamisen. (Muhonen & Tirri 2008, 65.)

5.2 Mikä tekee kasvatuksesta kristillistä?

Kristillinen kasvatusta on osa uskontokasvatuksen kenttää. Uskontokasvatuksella voidaan tarkoittaa mitä tahansa uskonnollisen tiedon välittämistä, joko tunnustuksellisesta tai puhtaan tiedollisesta näkökulmasta. Uskonnollisella kasvatuksella puolestaan tarkoitetaan kasvatusta, jossa tietyn uskonnollisen tunnustuksen mukaisia arvoja, normeja ja perinteitä välitetään eteenpäin. Uskontokasvatusta voidaan myös jakaa tunnustukselliseen ja ei-tunnustukselliseen uskontokasvatukseen. Ensimmäisessä määritelmässä kristillinen kasvatusta kuuluu uskonnolliseen kasvatukseen, toisessa määritelmässä tunnustukselliseen uskontokasvatukseen. Oleellista on nähdä tunnustuksellisuus tärkeänä osana kristillistä kasvatusta. (Muhonen & Tirri 2008, 66–67.)

Kristillistä kasvatusta voidaan tarkastella sen päämäärien valossa. Se voidaan määritellä kristilliseen uskoon kasvattavaksi uskontokasvatukseksi tai kristillistä oppimista aikaan saavaksi kasvatukseksi. Koska kristillisen käsityksen mukaan

ketään ei voi kasvattaa uskoon uskon ollessa Jumalan lahja, täytyy kristillistä kasvatusta tarkastella myös uskonnon avulla kasvattamisena. Kasvatus on siis kristillistä silloin, kun sen orientaatioperusta on kristillinen, eli kasvattajien arvot ja käsitykset todellisuudesta ovat kristinuskon mukaisia. (Muhonen & Tirri 2008, 67–69.)

5.3 Uskonnollinen kasvatus ja indoktrinaatio

Kristillistä kasvatusta on muun uskontokasvatuksen ohella usein syytetty indoktrinaatiosta eli harhaanjohtavasta, yksinkertaistavasta, yksisuuntaisesta ja piilovaikutteisesta opetustavasta, joka ei tue oppijan valmiuksia kriittiseen ja itsenäiseen ajatteluun. Kritiikki on helppoa ymmärtää, sillä onhan kasvatussuhde normatiivinen ja tarkoitushakuinen ja tapahtuu epäsymmetrisessä suhteessa, jossa kasvattaja on kasvatettavalle auktoriteetti. Kristillisen kasvatuksen ideologinen luonne lisää kritiikin aiheellisuutta. Kritiikki kohdistuu samalla tavalla myös Via Dolorosaan. Kritiikkiin voidaan vastata toteamalla, että jos kasvatus nousee arvoista ja välittää niitä, on kaikki kasvatus väistämättä indoktrinaatiota, sillä kaikki kasvatus pyrkii kulttuuristen arvojen ja normien välittämiseen. Tärkeää onkin tuoda esille kasvatuksen taustalla vaikuttavat arvot avoimesti, jotta niitä voidaan kriittisesti tarkastella. (Muhonen & Tirri 2008, 69–71.)

Kasvatustoimintaan voidaan ajatella sisältyvän pedagoginen paradoksi, joka mahdollistaa kasvattajan oikeuden välittää tiettyjä arvoja ja uskomuksia kasvatettavalle ja samalla vaatimuksen tukea kasvatettavan itsenäisyyttä. Kasvattajalla on kaksoisrooli: toisaalta hänen tulee tukea kasvatettavaa kasvamaan autonomisena yksilönä ja toisaalta hänen tulee edustaa sosiokulttuurista todellisuutta ja omia arvojaan ja käsityksiään. Kasvattajan tulee tiedostaa omat arvonsa ja uskomuksensa, mutta kasvatettavaa ei tule alistaa niiden mukaiseksi. Kasvattajan täytyy tarjota mahdollisuus hyvään elämään kasvatuksen avulla. Kuten jo aiemmin totesimme, kasvatus perustuu käsitykseen hyvästä ja pahasta. Kasvatettavalle on tärkeää nähdä muiden ihmisten kokemusmaailmaa, ja hänelle on myös annettava mahdollisuus peilata omaa kokemustaan siihen ja

näin antaa kasvatettavan muodostaa oma käsityksensä todellisuudesta ja elämästä, vaikka se olisikin ristiriidassa kasvattajan käsityksen kanssa. Arvopohjaltaan avoin ja yksilöllisen kasvun mahdollistava kristillinen kasvatus ei siis ole sen enempää indoktrinaatiota kuin muukaan kasvatus. (Muhonen & Tirri 2008, 71–72.)

5.4 Kristillinen kasvatus ja kerronnallinen menetelmä

Kertominen on ollut kristinuskon alkuvuosista lähtien oleellisin tapa välittää kristillistä tietoa ja perinnettä eteenpäin. Narratiivinen teologia lähtee siitä perusajatuksesta, että Raamatun teksteistä kaksi kolmasosaa on kertomusta. Narratiivinen teologia tutkii kertomuksia siinä muodossa, johon ne ovat lähdekritiikin ja historiallisen tutkimuksen jäljiltä jääneet. Narratiivinen tutkimus pyrkii vastaamaan siihen, mikä merkitys kertomuksilla sellaisenaan on ollut, millainen usko on saanut ne aikaan ja millaista elämänasennetta ne ovat kuvastaneet tai luoneet. Raamattu on kirjoitettu uskon, julistuksen ja opetuksen ilmaukseksi. Sen relevantteimmat tekstit ovat kertomuksia, ja narratiivisen teologian piirissä onkin korostettu nimenomaan kertomuksen olevan uskon kieli. Narratiivisen käsityksen mukaan Raamattu ymmärretään väärin, mikäli sitä tulkitaan informatiivisesti tai samaan tapaan kuin tieteellistä historiankirjoitusta. Raamatun relevanssi nousee sen merkityksestä uskolle ja elämäntavalle. (Luumi 2008, 308–309.)

5.5 Via Dolorosa suhteessa rippikouluun

Vaikka Via Dolorosaa voidaan käyttää kristillisessä kasvatuksessa monien eri kohderyhmien kanssa, on se alun perin tilattu ja suunniteltu rippikoulutyöhön. Koska Via Dolorosa tulee osaksi Helsingin NMKY:n rippikoulutyötä, on oleellista ymmärtää sen sisältöjen ja tavoitteiden liittyminen rippikoulutyöhön.

5.5.1 Rippikoulun perusta

Rippikoulutyön perusta on Jeesuksen antama kaste- ja lähetyskäsky: ”Minulle on annettu kaikki valta taivaassa ja maan päällä. Menkää siis ja tehkää kaikki kansat minun opetuslapsikseni: kastakaa heitä Isän ja Pojan ja Pyhän Hengen nimeen ja opettakaa heitä noudattamaan kaikkea, mitä minä olen käskennyt teidän noudattaa.” (Matt. 28:18–20) Tämän Jeesuksen antaman käskyn mukaisesti kristillinen opetus tähtää siihen, että ihmiset tehdään Jeesuksen opetuslapsiksi kasteen ja opetuksen välityksellä. (Rippikoulusuunnitelma 2001, 7.)

Kasteessa Jumala kutsuu jokaisen kastetun omakseen. Kaste tekee kaikista kastetuista Kristuksen opetuslapsia ja kristillisen kirkon jäseniä. Kasteessa ihminen puetaan Kristukseen, ja näin hänestä tulee perisynnistä huolimatta Jumalalle kelpaavia. Kasteessa Pyhä Henki synnyttää ihmisen uudesti ja lahjoittaa hänelle uskon lahjan, joka auttaa kasteen lupauksiin tarttumisessa. Rippikoulun tarkoituksena on auttaa nuorta ymmärtämään ja elämään todeksi sitä uskoa, johon hänet on kastettu. Siinä tapauksessa, että nuorta ei ole kastettu, palvelee rippikoulu nuoren valmistamisessa kastetta varten. Rippikoulu ei ole pelkästään teoreettista kristinuskon oppien käsittelyä, vaan kyseessä on myös läsnä olevan Jumalan seurakunnan yhteinen kokoontuminen. Näin Jumala vahvistaa rippikouluun osallistuvien nuorten uskoa ja rakkautta, jonka he ovat kasteessa saaneet. (Rippikoulusuunnitelma 2001, 7–8 & 17–18.)

Kastettu ihminen tarvitsee lähetyskäskyn mukaisesti myös opetusta. Opetuksen perustana on Jumalan Sana, Raamattu. Jumalan Sana vaikuttaa ihmiseen. Tämä tarkoittaa sitä, että Sana välittää sen, mistä se kertoo. Sana on Kristus itse, ja Kristus toimii Sanan kautta tullen kuulijalle uskon kautta läsnä olevaksi. Sana vahvistaa uskoa ja auttaa päivittäin ottamaan vastaan kasteessa lahjoitetun armon. (Rippikoulusuunnitelma 2001, 8.)

5.5.2 Via Dolorosa ja rippikoulun kokonaisuus

Rippikoulussa Jumalan Sana, Raamattu, on opetuksen ja spiritualiteetin peruskirja ja lähtökohta. Raamattu on inhimillinen ja Jumalallinen kirja, eli siinä Jumala puhuu meille ihmisten kielellä. Rippikoulun pyrkimyksenä on tehdä Jumalan Sana ymmärrettäväksi ja nuoren kokemusmaailmaan liittyväksi. Tähän voidaan rippikoulussa pyrkiä useilla eri menetelmillä. Via Dolorosassa hyödynnettävä kokemuksellinen oppiminen, elämykselliset ja narratiiviset menetelmät ovat omiaan tuomaan Jumalan ilmoituksen paitsi tiedolliselle, myös henkilökohtaiselle tasolle. (Rippikoulusuunnitelma 2001, 8–9.)

Rippikoulusuunnitelma ottaa huomioon myös nuoren elämän ja siitä nousevat kysymykset. Rippikouluopetuksessa on tärkeää huomioida nuoren elämäkokemuksesta nousevia asioita ja pyrkiä vastaamaan nuoren kysymyksiin ja ongelmiin. Rippikoulusuunnitelma listaa paljon nuoren elämän keskeisiä sisältöjä. Kertomus roomalaisen sadanpäämiehen näkökulmasta käsittelee rippikoulusuunnitelman mainitsemista nuoren elämän sisällöistä arvoja, ihanteita, omaatuntoa, oikeudenmukaisuutta ja syyllisyyttä. Kertomus Marian näkökulmasta käsittelee muutosta, moraalia ja omaatuntoa. Kertomus Pietarin näkökulmasta käsittelee pelkoa, rohkeutta, ahdistusta ja tulevaisuutta. Via Dolorosan kaikki kertomukset auttavat käsittelemään oikeudenmukaisuutta kuolemaa, pelkoa, menetystä, riemua, iloa ja monia muitakin teemoja. Lisäksi jotkut erityisesti jossakin kertomuksessa korostuvat teemat ovat läsnä myös muista kertomuksista. Via Dolorosan kolmesta eri näkökulmasta kerrotut kertomukset vastaavat kukin omalla tavallaan nuorten elämäkokemuksesta nouseviin teemoihin. (Rippikoulusuunnitelma 2001, 19–20.)

Rippikoulusuunnitelma 2001 jakaa rippikoulun neljään jaksoon: aloitusjaksoon, perusjaksoon, päätösjaksoon ja seurakuntayhteysjaksoon. Via Dolorosa kuuluu opillisesta sisällöstään johtuen perusjaksoon. Toisaalta myös Via Dolorosan näkeminen opittua henkilökohtaiselle tasolle syventävänä toimintana voisi liittää sen päätösjaksoon, jonka tavoitteena on auttaa nuorta jäsentämään oppimaansa suhteessa laajempiin kokonaisuuksiin ja auttaa häntä löytämään uskolle

merkitys elämässään. Jos Via Dolorosa nähdään osana perusjaksoa, kuuluu se perusjakson kolmesta osasta (luominen, lunastus ja pyhitys) sisällöiltään lunastus -osioon. Lunastus osiossa tavoitteena on auttaa nuorta tuntemaan Jeesuksen pelastustyö, ja juuri tämä asia on Via Dolorosan keskiössä. (Rippikoulu-suunnitelma 2001, 23–28.) Suomen evankelis-luterilaisen kirkon vuonna 1999 hyväksymä katekismus tiivistää kristillisen uskon luterilaisen tulkinnan. Uskon oleellisimman sisällön määrittelee uskontunnustus, jonka toinen uskonkohta käsittelee Jeesusta ja Hänen lunastustyötään. Via Dolorosan aihe on siis kristinuskon oleellisinta ydintä. (Katekismus, 5 & 14–18.)

6 OPINNÄYTETYÖN PROSESSI

6.1 Helsingin Nuorten Miesten Kristillinen Yhdistys

Helsingin Nuorten Miesten Kristillinen Yhdistys (NMKY) järjestää harrastustoimintaa lapsille, nuorille ja aikuisille. Toimintaan kuuluu muun muassa liikuntaa, musiikkia, partiotoimintaa, seikkailua, illanviettoja, hengellistä toimintaa, kursseja ja leirejä. Suomessa NMKY aloitti toimintansa vuonna 1886 ja nykyisin toimintaa on 40 yhdistyksessä useilla eri Suomen paikkakunnilla. Helsingin NMKY perustettiin vuonna 1889, ja toimintaan osallistuu vuosittain noin 5000 lasta, nuorta ja aikuista. (Helsingin NMKY 2010a.)

Helsingin Nuorten Miesten Kristillinen yhdistys on osa kansainvälistä, maailman suurinta ei-poliittista yhdistyspohjaista nuorisoliikettä. NMKY:n toimintaan osallistuu noin 35 miljoonaa ihmistä yli 130 maassa. NMKY työskentelee tasaveroisuuden, yhtäläisten oikeuksien sekä rakastavan ja ymmärtävän elinympäristön luomisen ja säilyttämisen hyväksi. NMKY pyrkii luomaan ja kehittämään sellaisia ohjelmia, jotka voivat toimia esimerkkinä kristillisen kokemuksen moninaisuudesta ja syvyydestä. NMKY pyrkii turvaamaan ihmisille kokonaisvaltaisen kasvun, joka kattaa henkisen, hengellisen ja fyysisen hyvinvoinnin. (Helsingin NMKY 2010a.)

6.2 Camera obscura

Opinnäytetyöni pohjautuu toiminta-ajatukseltaan Helsingin NMKY:n Camera obscura nimiseen ehkäisevän arvokasvatuksen malliin. Camera obscura on pääasiassa 6.-9. luokan oppilaille ja heidän kanssaan toimiville suunnattu arvoja päihdekasvatusohjelma, joka sisältää kerrontaa, mielikuvaharjoituksia, kokemuksellista oppimista ja yhteistoimintaa. Sen tavoitteena on rohkaista osallistujia luottamaan itsenäiseen päätöksentekoon ja ohjata heitä tekemään terveyttä

edistäviä ja turvallisen kasvun kannalta mahdollisimman hyviä ratkaisuja. (Huh-
tinen, Poikkimäki, Kaila, Inkinen 2010, 6.)

Camera obscuran keskiössä on toiminnallinen seikkailu. Käytännössä seikkailu tapahtuu noin 60 neliömetrin laajuudessa huoneiden kokonaisuudessa. Huoneiden kautta kulkee reitti, johon kuluu jokaiselta osallistujalta noin kymmenen minuuttia. Pimeissä huoneissa elämyksellinen kokemus saadaan aikaiseksi mielikuvilla, äänillä, musiikilla ja valoilla. Seikkailun avulla osallistuja tutustuu itseensä, omiin tunteisiinsa ja sisäisiin voimavaroihinsa. Seikkailun aikana osallistujaa rohkaistaan erilaisista haasteista suoriutumisessa ja tuetaan häntä luottamaan omiin ratkaisuihinsa. (Helsingin NMKY 2010b.)

6.3 Työskentelyn kuvaus

Ajatus opinnäytetyön sisällöstä syntyi keväällä 2010. Keskustelin Helsingin NMKY:n kehittämistyön johtajan Ari Inkisen kanssa mahdollisuudesta kehittää Camera obscura -työmallin tiloja ja materiaaleja käyttävä, samoihin toimintaperiaatteisiin perustuva työmalli. Osittain Helsingin NMKY:n tarpeesta mutta lähinnä omasta kiinnostuksestani johtuen aloin pohtimaan olemassa olevien materiaalien hyödyntämistä uskontokasvatuksessa. Aiheeksi valitsin pohdinnan jälkeen Jeesuksen viimeiset hetket. Keskusteltuani Ari Inkisen kanssa rajasimme opinnäytetyöstä pois kokonaisen toimintapäivän suunnittelun. Opinnäytetyön rajaaminen pelkän seikkailuosuuden tekemiseksi oli välttämätön, sillä yksin tehtynä kokonaisen toimintapäivän suunnittelu olisi ollut liian suuri työ.

Aloin keräämään opinnäytetyöhöni tarvittavaa tietoperustaa keväällä 2011. Tietoperustan kriteerinä olivat opinnäytetyön edellytykset ja Diakoniamattikorkeakoulun ammatilliset vaatimukset. Rajasin tietoperustan käsittämään seikkailukasvatuksen, elämyspedagogiikan, kristillisen kasvatuksen, kuunnelmien ja kertomuksen teorian. Oleellisen hahmottaminen tietoperustaa kerätessä oli ajoittain haastavaa. Rajaamista vaikeutti paljon se, että esimer-

kiksi kuunnelmiin liittyvä suomenkielinen teoriakirjallisuus on hyvin vanhaa. Tämän vuoksi jouduin käyttämään hyväkseni radiokuunnelmien teoriaa.

Käsikirjoituksen laatiminen oli varsin nopea ja helppo prosessi. Aloitin varsinaisen työstämisen talvella 2011 – 2012, mutta olin pohtinut rakennetta jo opinnäytetyöprosessin alusta asti, noin puolitoista vuotta. Seikkailun suunnittelua helpottivat valmiit raamit. Mielikuvitustani rajasivat evankeliumien kertomukset ja toisaalta olemassa olevat Camera obscuran huoneet. Toisaalta työskentelyäni ohjasi tietoperusta, etenkin kertomuksen rakenteen osalta. Suurin problematiikka liittyi evankeliumien kertomusten täydentämiseen Raamatun ulkopuolisella aineksella. Jotta kertomuksista sai tehtyä mielenkiintoisia ja samaistuttavia, täytyi niihin lisätä paljon omaan mielikuvitukseeni ja toisaalta jo olemassa oleviin tulkintoihin perustuvaa aineista. Varsinainen ongelma oli hahmottaa milloin evankeliumin ulkopuolinen materiaali muuttaa tai vääristää Raamatun kuvausta henkilöstä tai tapahtumasta. Harhaoppisuuden välttäminen edellytti tarkkaa pohdintaa, Raamatun tuntemusta ja lähdemateriaalien huolellista tutkimista.

Käsikirjoitukset valmistuivat keväällä 2012. Kun olin saanut Helsingin NMKY:n edustajalta hyväksynnän käsikirjoitusten sisällölle, aloitin äänittämisen. Äänittämisessä käytin aiemmin toisiin tarkoituksiin hankkimaani laitteistoa ja ohjelmistoa. Äänittämisen tukena käytin aiempaa kokemustani musiikin äänittämisessä ja äänipää.fi sivustolta löytyviä äänitykseen liittyviä käytännön neuvoja (Äänipää 2007). Ääninäyttelijöinä toimivat opiskelutoverini. Suurimmat ongelmat äänittämisessä liittyivät tyydyttävän äänenlaadun saavuttamiseen, sillä omistamani laitteisto on tarkoitettu ensisijaisesti instrumenttien äänittämiseen. Huolellisen valmistelun ja toistuvan kokeilun kautta saavutimme riittävän laadullisen tason. Taustäänien ja tehosteiden äänittäminen tapahtui samalla laitteistolla ja tekniikalla kuin itse äänittäminen. Ääninauhojen koostamisen kokonaisuuksiksi tein myös omistamillani laitteilla ja ohjelmilla.

Käytin kertomuksissa paljon taustäänäitä. Osan taustäänistä tein itse. Minulla ei ollut kaikkien taustäänien tekemiseen tarvittavaa laitteistoa ja taustäänien

tekeminen olisi edellyttänyt opinnäytetyötä ajatellen kohtuutonta ajallista panostusta. Tämän vuoksi käytin freesound.org sivustolta löytämiäni ääniä.

Freesound.org on verkkosivusto, joka levittää yksityisten käyttäjien tekemiä äänitiedostoja. Se mahdollistaa helpon äänten jakamisen ja lataamisen. Creative Commons puolestaan on voittoa tavoittelematon järjestö, joka pyrkii edistämään erilaisten luovien töiden jakamista maksuttomien juridisten palveluiden avulla. Freesound.org -sivustolla on saatavilla sinne yksityisten henkilöiden lataamia ääniä. Riippuen sisällön tuottajasta ja sisällöstä, on ääniä saatavilla kolmella erilaisella Creative Commons lisenssillä: ei-kaupallisen käytön sallivalla, kaupallisen käytön sallivalla ja täysin vapaat käyttöoikeudet sallivalla lisenssillä. Via Dolorosan mahdollisimman vapaan käytön ja muokattavuuden mahdollistamiseksi käytin pelkästään ääniä, jotka hyödyntävät kaupallisen toiminnan sallivaa lisenssiä tai täysin vapaat käyttöoikeudet sallivaa lisenssiä. Koska lisenssit ja freesounds.org edellyttävät lähteiden merkitsemistä tietyllä tavalla, on taustääänien lähteet mainittu liitteessä 4. (Creative Commons 2012a; Creative Commons 2012b; Freesound.org 2012.).

6.4 Produktin kuvaus

Kuten jo aiemmin kuvasin, juontuu Via Dolorosan toiminta -ajatus Helsingin NMKY:n Camera obscura -arvokasvatusmallista. Teknisesti Via Dolorosan seikkailuosio onkin Camera obscuran seikkailuosion kanssa lähes identtinen. Oleelliset tekniset erot ovat nauhan sisällössä ja siinä, että Via Dolorosa ei käytä Camera obscuran lavastusta. Uuden seikkailuympäristön rakentaminen ei olisi ollut kannattavaa tai edes mahdollista. Lisäksi Helsingin NMKY:n tarpeiden mukaan oli, että Camera obscuran tekniikkaa voitaisiin käyttää myös muunlaisissa kasvatusohjelmissa silloin, kun Camera obscura ei ole käytössä. Yleensä tämä tarkoittaa kesä- ja viikonloppukäyttöä.

Via Dolorosa on toiminnallinen seikkailu. Seikkailu tapahtuu pimeässä, paikoin usvaisessa ja spottivalojen valaisemassa noin 60 neliömetriä laajassa raken-

nelmassa. Reitti koostuu kahdeksasta huoneesta, joista jokaisessa on kaksi ovea: toinen sisäänkäyntiä ja toinen uloskäyntiä varten. Huoneet siis muodostavat ketjun, jossa yhdestä ovesta tulemalla ja toisesta poistumalla pystyy helposti kulkemaan eksymättä seikkailun läpi. Huoneiden seinät ovat palosuojattua mustaa huopakangasta ja katto ohuempaa mustaa kangasta. Seikkailun lattia on peitetty erivärisillä matoilla. Seiniä ja kattoja pitää pystyssä ristikkopalkeista eli trusseista rakennettu kehikko, johon myös valot, sähköt ja muu tekniikka on kiinnitetty. Seikkailuun käytettäviä rakennelmia on kaksi, joista toinen, puolikiinteä sijaitsee Helsingin NMKY:n nuorisotalolla Pukinmäessä. Toinen rakennelma on kokonaan siirrettävissä oleva rakennelma, jonka kokoamiseen menee neljältä henkilöltä noin neljä tuntia.

Koska äänikertomuksen teho perustuu sen mielikuvitukselle antamaan tilaan luoda oma visuaalinen kuva kertomuksen todellisuudesta, en nähnyt lavastuksen tekemistä tärkeänä. Myös kolmen erisisältöisen kertomuksen samanaikaisen käyttäminen samoissa tiloissa tekee lavasteiden valmistamisen ja käyttämisen käytännössä mahdottomaksi.

Reitin kulkemiseen kuluu jokaiselta osallistujalta noin viisitoista minuuttia. Seikkailua kiertää yhtä aikaa neljä tai viisi osallistujaa, jotka lähetetään matkaan kolmen ja puolen minuutin välein. Osallistujat eivät näe toisiaan seikkailun aikana, sillä kertomuksen kohtaukset on rytmitetty siten, että edellinen osallistuja on jo poistunut huoneesta seuraavan saapuessa sinne. Koska kaikki kolme kertomusta ja niiden toisiaan vastaavat kohtaukset ovat kestoaltaan lähes yhtä pitkiä, voidaan kertomuksia käyttää jopa täysin sekaisin, missä järjestyksessä tahansa tai miten tahansa yhdistellen.

Kertomuksia on siis kolme, jotka kaikki eroavat toisistaan näkökulmiensa puolesta. Magdalan Marian näkökulmasta kertomus on kertomus muutoksesta, Simon Pietarin näkökulmasta se on kertomus vaarasta ja roomalaisen sadanpäämiehen näkökulmasta se on kertomus ongelmasta. Kolmen erillisen kertomuksen ajatus on siinä, että seikkailun jälkeen käytävään purkukeskusteluun tulee eri näkökulmia. Jokaisen osallistujan kokemus on yksilöllinen, mutta koke-

musten erilaisuutta pystyy korostamaan erilaisia kertomuksia käyttämällä. Koska kertomus on näkökulmasta riippumatta sama, pystyvät osallistujat ymmärtämään ja parhaimmillaan samaistumaan myös eri nauhan saaneiden kokemukseen. Kertomukset on tallennettu digitaaliseen mp3 -formaattiin ja mp3 -soittimille. Jokainen osallistuja saa mp3 -soittimen ja kuulokkeet seikkailuun lähtiessään. Nauhalta hän kuulee paitsi kertomuksen, myös toimintaohjeita seikkailussa kulkemista varten.

6.4.1 Kertomus Magdalan Marian näkökulmasta

Kertomus Magdalan Marian kertomana on kertomus muutoksesta. Siinä syntinen ja halveksittu nainen muuttuu Jeesuksen kohdattuaan ja tämän seurassa kulkiessaan rohkeaksi, arvokkaaksi ja rakastetuksi ihmiseksi. Kuten aiemmin kuvasin, on kertomus muutoksesta eettisesti ja kasvatuksellisesti erittäin arvokas (Luumi 1987, 76–78; 2006, 135–139).

Aloin kirjoittamaan Marian kertomusta evankeliumeiden kuvauksen perusteella. Ongelmaksi muodostui kuitenkin se, että Maria mainitaan ensimmäisen kerran vasta Jeesuksen ristiinnaulitsemisen yhteydessä. Ainoa löytämäni viittaus Jeesuksen ja Magdalan Marian historiaan löytyy Luukkaan evankeliumin kuuden nestatoista luvusta: ”Kun Jeesus oli varhain sapatin jälkeisenä päivänä noussut kuolleista, hän ilmestyi ensiksi Magdalan Marialle, josta hän oli ajanut ulos seitsemän pahaa henkeä.” (Luuk. 16:9) Ilman henkilöhistoriaa Maria ei ole kuulijalle samaistuttavissa oleva henkilö. Halusin kuitenkin pitää kiinni siitä, että yksi Via Dolorosan kertomuksista on nimenomaan Magdalan Marian näkökulmasta kerrottu, sillä Evankeliumeissa Jeesuksen viimeisiä hetkiä kuvattaessa hänellä on varsin merkittävä rooli. Maria seuraa Jeesuksen ristiinnaulitsemista (Matt. 27:55–56; Mark. 15:40; Joh. 18:25) ja tämän hautaamista (Matt. 27:61; Mark. 15:47). Maria on myös ensimmäisten joukossa todistamassa Jeesuksen ylösnousemusta (Matt. 27:1–10; Mark. 16:1–8; Luuk. 16:1–10; Joh. 19:11–18) ja ensimmäinen, jolle Jeesus ilmestyy (Mark. 16:9–10; Joh. 19:11–18).

Johanneksen evankeliumin kahdeksannessa luvussa mainitaan aviorikoksesta kiinni saatu nainen, jonka fariseukset tuovat Jeesuksen tuomittavaksi saadaakseen aiheen syyttää häntä. Jeesus kuitenkin lausuu kuuluisan kommenttinsa ensimmäisen kiven heittämisestä ja hoitaa tilanteen niin, ettei kukaan voi syyttää häntä tai naista. Lopulta paikalla ovat vain Jeesus ja nainen. (Joh 8:3–11) Kohdan nainen on usein yhdistetty Magdalan Mariaan. Vaikka kyseinen tulkinta on todettu sekä ortodoksisessa että katolisessa kirkossa virheelliseksi, ei yhteys kuitenkaan ole mahdoton. Moni kirja, maalaus ja elokuva hyödyntää tätä näkemystä. Maria on usein yhdistetty myös Luukkaan evankeliumin seitsemännessä luvussa mainittuun syntiseen naiseen, joka itkee Jeesuksen jalkojen juuressa, kuivaa jalat hiuksillaan, voitelee ne öljyllä ja saa lopulta synninpäästön (Luuk 7:36–50). Vaikka Evankeliumeiden kertomus ei varsinaisesti puolla sitä, että Magdalan Maria olisi juuri tuo aviorikoksesta tavattu nainen tai öljyllä Jeesuksen jalat voiteleva nainen, ei mikään seikka myöskään puhu sitä vastaan. Jeesuksen Mariasta pois ajaman seitsemän pahan hengen (Luuk 16:9) on katsottu edustavan seitsemää kuolemansyntiä: ylpeyttä, kateutta, vihaa, laiskuutta, ahneutta, ylensyöntiä ja himoa (United States Catholic Conference 1994). Tätäkään mielenkiintoista ajatusta Evankeliumit eivät varsinaisesti tue, vaikkeivät sitä kumoakaan. (Ortodoksi.net 2012.)

Maria on usein yhdistetty siis julkisyntiseen naiseen, joka Jeesuksen kohdattuun muuttuu rakkauden ja armon vaikutuksesta. Hän on halveksittu, mutta löytää muutoksen myötä paikkansa opetuslasten joukossa. Yhteiskunnan hylkiöstä hän nousee ihmiseksi, joka saa ensimmäisenä todistaa Vapahtajan ylösnousemusta. Koska Marian henkilö kaipaa jonkinlaisen historian, päätin tukeutua siihen tulkintaan, joka katsoo aviorikoksesta kiinni saadun naisen olevan Magdalan Maria. Koska tulkinta ei ole harhaoppia, ei sen teologinen heikkous ole ongelma kertomuksessa, joka muutenkin täydentää Evankeliumeiden kuvasta henkilöistä ja tapahtumista nimenomaan kertomuksen koheesioon tähdäten.

Magdalan Marian näkökulmasta kirjoitetun kertomuksen käsikirjoitus on liitteessä 5.

6.4.2 Kertomus Pietarin näkökulmasta

Tutkiessani evankeliumeista Simon Pietaria ja häneen liittyviä kertomuksia kiinnitin huomiota erityisesti siihen, että useissa tilanteissa hän pelkää. Pietari kävelee veden päällä kohti Jeesusta, mutta alkaa pelätä ja on lähellä hukkua (Matt. 14:22–33). Elian ja Mooseksen ilmestyessä Jeesukselle vuorella Pietari on kahden muun opetuslapsen tavoin peloissaan (Matt. 17:1–8; Mark. 9:1–10; Luuk. 9:28–36). Pelosta voidaan nähdä kertovan myös tapaukset, joissa Pietari nuhtelee Jeesusta tämän puhuessa kuolemastaan (Matt. 16:21–23; Mark. 8:31–33) ja kun hän puolustautuu väkivaltaisesti Jeesuksen vangitsijoita vastaan (Mark. 14:32–52; Matt. 26:36–56; Luuk. 22:39–53). Jeesuksen kuoleman jälkeen Pietari piiloutuu muiden opetuslasten kanssa juutalaisten pelossa (Joh. 20:19). Tunnetuin esimerkki Pietarin pelosta on tilanne Pontius Pilatuksen palatsin sisäpihalla, kun hän kieltää Jeesuksen kolmasti (Matt. 26:69–75; Mark. 14:66–72; Luuk. 22:54–62; Joh. 13:18:15–18 & 25–27). Pietari siis tuntee pelkoa hyvin useissa eri tilanteissa ja kaikissa evankeliumeissa.

Havaintoni pohjalta päätin tehdä Simon Pietarin näkökulmasta kerrotun kertomuksen vaara -teemaiseksi. Tällainen kertomus auttaa kuulijaa käsittelemään pelkojaan ja antaa valmiuksia suoriutua elämän pelottavista ja vaarallisista tilanteista (Luumi 1987, 62–63; 2006, 112–115). Pietarin näkökulmasta kerrottuna kertomus sisältää paljon vaarallisia tilanteita, joihin Pietari luonnollisesti reagoi tuntemalla pelkoa. Kertomuksen lopun purkuosiossa korostuu pelon käsittely ja pelon voittamisen merkitys. Kertomus myös pyrkii korostamaan sitä, että pelko on inhimillinen asia, jonka kokeminen on usein järkevää. Silti pelko on jotain, jonka voi antaa Jumalalle. Pietari on kärjistetysti sanottuna pelkuri, mutta silti juuri hän on se kallio, jolle Kristus rakentaa kirkkonsa.

Edellä mainittujen tavoitteiden saavuttamiseksi jouduin korostamaan Pietarin pelkoa kertomuksessa selvästi evankeliumeiden kuvausta enemmän. Koska pelko ei olekaan aina se näkökulma, josta Pietarin henkilöä kuvataan eri tilan-

teissa, päätin lisätä Pietarin kokemukseen pelkoa tai epävarmuutta myös tilanteisiin, joissa evankeliumit eivät mainitse hänen pelkoa kokeneen. En usko tämän antavan kuulijalle väärää kuvaa Pietarin henkilöstä. Kertomuksen opetuksen kannalta on välttämätöntä korostaa Pietarin pelon kokemusta, jotta jännitys säilyy ja toisaalta myös opetus konkretisoituu. Oleellista tämän tyyppisessä kertomuksessa on lopussa käytävän purun ja reflektion huolellinen valmistelu ja toteutus, sillä huolimattomasti purettuna pelon ja vaaran kokemus saattavat olla haitallisia kuulijalle. Oivalliset raamit purulle antaa tilanne, jossa Pietari on muutamien muun opetuslapsen kanssa Tiberianjärven rannalla kalastamassa (Joh. 21:1–25). Vaikka Jeesus ei lupaa Pietarille helppoa elämää tai pelkojen ja vaaran loppumista, pyytää Hän kuitenkin tätä pelokasta miestä ruokkimaan lampaitaan, kaitsemaan kirkkoaan. Jumalan luottamus Pietariin synnyttää Pietarissa luottamuksen Jumalaan. Luottamus Jumalaan ylittää pelon.

Pietarin näkökulmasta kirjoitetun kertomuksen käsikirjoitus on liitteessä 6.

6.4.3 Kertomus roomalaisen sotilaan näkökulmasta

Roomalaisen sadanpäämiehen näkökulmasta kerrotun kertomuksen tekeminen oli mielenkiintoinen prosessi, sillä siinä sai käyttää eniten mielikuvitustaan ja luovuuttaan. Evankeliumeissa on useita mainintoja roomalaisista sotilaista, jotka ovat paikalla erilaisissa tilanteissa vallanpitäjien mukana tai tilannetta rauhoittamassa. Sotilaita on mukana vangitsemassa Jeesusta Getsemanessa (Matt. 26:47–56; Mark. 14:43–52; Luuk. 22:47–53; Joh. 18:1–14) ja haudalla vartioimassa tämän ruumista (Matt. 27:65–66). Koska Israel oli Rooman miehittämä maa tuohon aikaan, voidaan olettaa sotilaita olleen läsnä myös tilanteissa, joissa heidän läsnäoloaan ei evankeliumeissa mainita. On myös mahdollista, että palveluksessa tai sattumalta paikalla olevat sotilaat kiinnostuivat Jeesuksen opetuksista ja kuuntelivat häntä. Luukkaan evankeliumissa mainitaan, että roomalaiset sotilaat kuuntelivat ainakin Johannes kastajaa ja kysyivät tältä neuvoja (Luuk. 3:14).

Siitä, mitä sotilaat ajattelivat tai kuinka he Jeesukseen reagoivat, ei kuitenkaan kerrota kovin paljon. Syvällisimmät kuvaukset roomalaisten sotilaiden kohtaamisista Jeesuksen kanssa ovat kertomus sadanpäälliköstä, jonka palvelija on sairaana (Matt. 8:5–13; Joh. 7:1–10) ja kertomus sadanpäälliköstä toteamassa Jeesuksen olevan syytön tai jopa Jumalan poika tämän kuollessa ristille (Matt. 27:54; Mark. 15:39; Luuk. 23:47). Negatiivisempi kuvaus sotilaiden toiminnasta on tilanne, jossa vangittua Jeesusta pilkataan ja kidutetaan (Mark. 15:16–20; Joh. 19:1–3) tai kun juutalaisten vanhimmat lahjovat sotilaat todistamaan valheellisesti opetuslasten varastaneen Jeesuksen ruumiin (Matt. 28:11–15).

Koska roomalaiset sotilaat olivat evankeliumeiden mukaan läsnä monissa Jeesuksen elämään liittyvissä tärkeissä tilanteissa ja koska heidän voidaan olettaa mahdollisesti olleen mukana myös useammin kuin on mainittu, oli varsin helppoa sovittaa sadanpäämies kertomukseen. Hänen tunteidensa tai ajatustensa kuvauksen vähyys mahdollisti hyvin vapaan henkilönluomisen. Sotilaana joutuu varmasti pohtimaan sotaa, miehitystä ja oman toimintansa oikeutusta niissä (Olend 2005; Puolustusvoimat 2011). Klassinen sotilaan ongelma on juuri käskyjen seuraamisen ja niiden oikeudenmukaisuuden välisen ristiriidan ongelma. Voi hyvin kuvitella, että roomalainen sadanpäämies kokee Jeesuksen vangitsemista, oikeudenkäyntiä ja kuolemaa seuratessaan suurta moraalista ristiriitaa. Tunnustaahan hän Jeesuksen olleen viaton (Luuk. 23:47).

Käskyjen tottelemisen ja oikeudenmukaisuuden välisestä ristiriidasta syntyi roomalaisen sadanpäämiehen näkökulmasta kerrotun kertomuksen ydin. Kertomuksen teemana on ongelma. Tällainen kertomus haastaa myös kuulijansa pohtimaan ongelmaa. Ongelma -teemainen kertomus on älyllisesti hyvin tyydyttävä. Ongelmakertomus tukee kuulijan identiteettiä ja vahvistaa tämän uskoa vaikeista tilanteista selviämiseen. Kertomus antaa kuvan elämästä, jossa on paljon ongelmia, mutta myös muistuttaa ongelmien ratkaistavuudesta. (Luumi 1987, 65–66; 2006, 118–120.)

Sadanpäämiehen näkökulmasta kirjoitetun kertomuksen käsikirjoitus on liitteessä 7.

6.5 Suunnitelma seikkailun toteuttamiseksi

Tässä kappaleessa on kuvattu seikkailun toteuttamiseksi laatimani suunnitelman sisällön perustelut. Varsinainen suunnitelma on kuvattu liitteessä 1. Seikkailun aikaan, materiaaleihin ja henkilöstöresursseihin liittyvät vaatimukset vastaavat pitkälti myös Camera obscuran vaatimuksia. Laatimani suunnitelma perustuu myös pitkälti kokemuksiini Camera obscuran toiminnan toteuttamisesta ja kehittämisestä.

6.5.1 Seikkailuun tarvittava materiaali

Via Dolorosan toteuttaminen edellyttää tällä hetkellä käytännössä sitä, että toteuttavalla yhteisöllä on käytössään Helsingin NMKY:n Camera obscuran tekniikka. Tällä hetkellä Helsingin NMKY:llä on seikkailun toteuttamiseen tarvittavia seikkailuratoja kaksi kappaletta: toinen kiinteänä Pukinmäen nuorisotalolla ja toinen on koulujen lukuvuoden ajan kiertävän Camera obscuran käytössä. Joh-tuen Camera obscuran suosiosta on siirrettävän tekniikan käyttäminen Via Dolorosan toteuttamiseen mahdollista ainoastaan viikonloppuisin ja loma-aikaan. Pukinmäen tekniikan käyttöön saaminen on huomattavasti helpompaa.

Via Dolorosa on mahdollista toteuttaa myös ilman Camera obscuran tekniikkaa sopivassa tilassa, mutta se edellyttää huomattavasti suurempaa valmistautumista ja rahallista panostusta. Elämyspedagogiikan periaatteiden mukaan ympäristön, jossa seikkailu tapahtuu, tulee olla mahdollisimman kaukana osallistujan arkiympäristöstä. Tämän vuoksi esimerkiksi nauhan kuunteleminen seurakuntatalon käytäviä kulkien ei välttämättä synnytä samaa kokemusta kuin Via Dolorosan seikkailuun osallistuminen siihen tarkoitettussa ympäristössä.

Seikkailun toteuttaminen vaatii myös mp3 -soittimet, joihin kertomukset on tallennettu. Periaatteessa kertomusten kopioiminen mihin tahansa mp3 -tiedostojä

toistavaan laitteeseen on mahdollista, mutta mp3 -soittimet ovat varsin kustannustehokkaita. Soittimissa olevien kuulokkeiden olisi hyvä olla kupumallisia nappimallien sijaan hygieniä- ja mukavuussyistä. Luonnollisesti mp3 -soittimen toiminta edellyttää myös virtalähdettä, esimerkiksi patteria, jossa on virtaa. Näitä kannattaa seikkailua toteutettaessa olla saatavilla runsaasti, vaikka yleensä mp3 -soittimen patteri kestää helposti useita tunteja.

Oheistoimintaan, palautteeseen ja purkuun liittyvät materiaalit koostuvat tavallisista kopiopapereista, lyijykynistä ja muista muistiinpanovälineistä sekä oheistoimintaan ja palautteeseen liittyvistä tulosteista.

6.5.2 Seikkailuun tarvittavat tilat ja henkilökunta

Via Dolorosa voidaan toteuttaa missä tahansa paikassa, jossa on riittävästi tilaa seikkailun rakentamiseen. Koska seikkailun pinta-ala on 60 neliömetriä ja huoneen täytyy kasaamisen ja toiminnan vuoksi olla vieläkin suurempi, vaaditaan seikkailutilaksi jonkinlainen sali. Esimerkiksi seurakuntatalojen salit tai urheiluhallit voivat olla tällaisia paikkoja.

Via Dolorosan toteuttaminen vaatii kolme huonetta: aloitushuone, seikkailuhuone ja purkuhuone. Jokaiseen huoneeseen tarvitaan myös yksi henkilö ohjaamaan huoneessa tapahtuvaa toimintaa. Aloitushuoneessa tapahtuu seikkailuun osallistuvan ryhmän ohjeistus. Ohjeistuksen jälkeen osallistujat viedään yksi kerrallaan seikkailuhuoneeseen. Huoneen ohjaaja pitää yllä oheistoimintaa vuoroaan odottaville. Oheistoiminta voi olla esimerkiksi toimintaan osallistuvan ripikouluryhmän opiskelua, tutustumista tai muuta toimintaa. Tässä huoneessa toimiva ohjaaja voi aivan hyvin olla osallistuvan ryhmän oma ohjaaja.

Seikkailuhuoneeseen on koottu Via Dolorosa -seikkailu. Tähän huoneeseen voidaan ottaa kahdesta neljään ihmistä odottamaan vuoroaan. Huoneessa toimiva ohjaaja antaa seikkailuun liittyvät ohjeet seikkailuun meneville ihmisille. Hänen tehtävänsä on pitää huolta siitä, että odottava ryhmä ei häiritse seikkai-

lun sisällä jo olevia henkilöitä. Hän myös pitää huolen siitä, että osallistujat lähtevät seikkailuun sopivalla porrastuksella. Hänen tehtävänä on myös varmistaa, että kertomuksen sisältävät mp3 -soittimet ovat toimintakuntoisia ja että nauha alkaa oikeasta kohdasta. Kun osallistujat ovat kiertäneet seikkailun, he luovuttavat mp3 -soittimet huoneen ohjaajalle ja siirtyvät purkuhuoneeseen.

Purkuhuoneessa jatketaan samaa oheistoimintaa kuin aloitushuoneessa niin kauan, että kaikki ovat kiertäneet seikkailun. Tämän jälkeen huoneen ohjaaja johtaa refleктоivan purun. Osallistujien tunteita ja kokemusta oppimiseksi jäsentävän refleктоivan purun jälkeen toiminta voidaan lopettaa. On oleellista, että huoneen ohjaaja tuntee seikkailun sisällön ja tavoitteet riittävän hyvin voidakseen johtaa purun. Purkuun voivat osallistua myös aiempien huoneiden ohjaajat. Suunnitelma purun toteuttamiseksi on liitteessä 2.

6.5.3 Seikkailuun tarvittava aika

Seikkailun toteuttaminen vie ryhmäkoosta riippuen paljon aikaa. Koska jokainen osallistuja kulkee seikkailun läpi yksin ja seikkailu kestää viisitoista minuuttia, on jonkinlainen porrastus tarpeen. Tarkoituksena on, että seikkailussa kulkee yhtä aikaa neljä tai viisi ihmistä. Tämä onnistuu siten, että seikkailuun lähdetään kolmen ja puolen minuutin välein. Tällöin tarvittava aika lyhenee huomattavasti, lähes neljäsosaan siitä ajasta joka muutoin tarvittaisiin.

Koska jokainen osallistuja kiertää seikkailua viisitoista minuuttia ja koska seikkailu aloitetaan kolmen ja puolen minuutin välein, voidaan seikkailuun tarvittava aika laskea seuraavalla kaavalla: $A \times 3,5 + 15 = \text{seikkailuun vaadittava aika minuutteina}$. Kaavassa muuttuja A on osallistujien määrä ja porrastuksen ja osallistujien määrän tuloon lisätään viimeisen osallistujan viidentoista minuutin viive tulla seikkailusta. Esimerkiksi ryhmässä, jossa osallistujia on kaksikymmentä, seikkailuun kuluu aikaa $20 \times 3,5 + 15 = 85$ minuuttia. Kokonaisuudessaan Via Dolorosan toteuttamiseen kuluva aika (minuutteina) voidaan laskea kaavalla $15 + A \times 3,5 + 15 + 30$. Ensimmäinen 15 minuuttia kuluu aloitushuoneessa ja loput

30 minuuttia purkuhuoneessa. Näin kahdenkymmenen hengen ryhmältä menee koko Via Dolorosaan yhteensä $15+70+15+30=130$ minuuttia.

6.5.4 Seikkailun purku ja palaute

Kuten aiemmassa teoriakappaleessa on kuvattu, sekä kertomuksen että elämyspedagogiikan kannalta katsottuna on tärkeää purkaa koettu seikkailu. Purkukeskustelun tavoitteena on auttaa osallistujia jäsentämään kokemansa ja tuntemansa asiat oppimiskokemukseksi. Purkukeskustelu auttaa osallistujia siirtämään seikkailun aikana oppimansa tiedot ja kokemukset arkielämään vaikuttaviksi asioiksi. Purku auttaa osallistujia myös käsittelemään tunteitaan, jotka ovat saattaneet seikkailun aikana olla hyvinkin voimakkaita. Purkukeskustelussa se, että saa itse kertoa kokemuksestaan on tärkeää. Myös toisten kokemuksista kuuleminen herättää itsessä lisää ajatuksia ja auttaa jäsentämään omaa kokemustaan suhteessa muiden kokemuksiin.

Päätin suunnitella purkukeskustelun siten, että sen pystyy johtamaan ilman erityistä koulutusta. Purkukeskustelussa käytetyt metodit ovat yleisesti käytössä olevia purkutyöskentelyjen metodeja. Purku koostuu keskustelusta, hieman toiminnallisesta janapurusta, piirtämisestä ja kirjoittamisesta. Erilaiset menetelmät takaavat sen, että mahdollisimman moni osallistuja pääsee purkamaan kokemustaan itselleen luonnollisella tavalla. Lisäksi oma sisäinen reflektio ja yhteinen reflektio toteutuvat.

Purkua tukee myös palautelomake, jota täyttäessään osallistujat saavat vielä pohtia kokemaansa ja suhdettaan siihen. Palautelomake palvelee luonnollisesti myös Via Dolorosan laadun tarkkailua ja jatkokehittämistä. Palautelomake on liitteessä 3.

7 POHDINTA

Opinnäytetyöni täytti kaikki sille minun itseni ja Helsingin NMKY:n taholta asetetut tavoitteet. Lopullinen tuote, Via Dolorosa, on kokemuksellista oppimista, elämyspedagogiikkaa ja seikkailukasvatusta hyödyntävä kristillisen kasvatuksen malli, jota voidaan käyttää eri ikäryhmien kristillisessä kasvatuksessa. Via Dolorosaa voidaan hyödyntää erityisesti Helsingin NMKY:n omassa rippikoulutyössä ja nuorisotyössä, mutta sen markkinoiminen myös muille kristillisille järjestöille tai seurakunnille on mahdollista. Produktin lopullinen toteuttaminen jää Helsingin NMKY:n tehtäväksi. Joka tapauksessa Via Dolorosaa voidaan käyttää juuri siihen tarkoitukseen, johon se on valmistettu.

Helsingin NMKY:ltä saatu palaute vahvisti oman käsitykseni produktin onnistumisesta. Sisällöllisesti käsikirjoitukset ovat hyvät ja tukevat rippikoulusuunnitelmassa määritellyjä opetuksen tavoitteita. Teknisesti nauhojen toteutus ei ollut ammatillista tasoa, mutta siihen uskaltanut edes pyrkiäkään. Äänitteet onnistuivat näyttelijäsuoritusten, taustaaänien ja tunnelman osalta. Lisäksi ne olivat pääpiirteissään selkeitä. Äänitteet eivät välttämättä mene käyttöön sellaisenaan, vaan Helsingin NMKY saattaa tehdä niihin vielä muutoksia. Helsingin NMKY:n edustajalta saatu palaute on liitteessä 8.

Via Dolorosaa voidaan kehittää jatkossa esimerkiksi rakentamalla seikkailuosi-oon lavasteita tai suunnittelemalla aihepiiriin ja seikkailun sisältöihin liittyvää ja tavoitteita tukevaa oheistoimintaa. Myös Via Dolorosan liittäminen Elisa Happonen ja Taava Lankisen Helsingin NMKY:lle valmistaman Minne matka? -opinnäytetyön mukaiseen toiminnallisen rippikoulupäivän suunnitelmaan tukee varmasti molempien produktien käytettävyyttä. Via Dolorosa on konsepti, joka mahdollistaa myös uusien, vastaavien kertomusten kirjoittamisen. Kertomukset voivat liittyä eri aihepiiriin tai olla Via Dolorosan mukaisia kuvauksia Jeesuksen kärsimystiestä. Myös erilaiset tutkimukset menetelmän vaikuttavuudesta voisivat kertoa työvälineen tehosta ja toisaalta auttaa myös sen jatkokehityksessä.

Opinnäytetyöni tukee jatkokehitystä sikäli, että tietoperusta ja teoreettiset suuntaviivat uusien vastaavien työvälineiden luomiseksi on nyt valmistettu. Osaltaan opinnäytetyöni on ollut mahdollistamassa jatkokehitystä jo ennen valmistumistaan, sillä luovutin tietoperustan pääosiltaan Helsingin NMKY:n käyttöön jo keväällä 2011. Via Dolorosasta tulevaisuudessa saatavat kokemukset voivat myös osaltaan viitoittaa tietä tuleville elämyspedagogisille tai narratiivisille työvälineille.

Opinnäytetyön tekeminen palveli henkilökohtaista ammatillista kasvuani monellakin tapaa. Se lisäsi tietoa narratiivisuudesta ja elämyspedagogiikasta ja herätti myös kiinnostusta käyttää narratiivisia ja elämyksellisiä menetelmiä omassa työssäni. Opin myös teorian käytäntöön soveltamiseen liittyvää ajattelutapaa ja ymmärsin tutkimuksen tärkeyden ja käytännön merkityksen uusien työvälineiden tekemiselle. Prosessi kehitti pitkäjänteistä työtettä. Produktin haastavin osuus, äänittäminen ja äänen käsittely, opetti paljon äänitekniikkaan ja äänittämiseen liittyviä tietoja ja taitoja.

LÄHTEET

- Bowles, Steve & Telemäki, Matti 2001. Seikkailukasvatuksen teoria ja käytäntö. Oulu: Oulun yliopisto.
- Clarke, Heli 1998. Teoksessa Lehtonen, Timo (toim.). Elämän seikkailu. Näkökulma elämyksellisen ja kokemuksellisen oppimisen kysymyksiin Suomessa. Jyväskylä: Atena kustannus.
- Crook, Tim 2001. Radio Drama. Theory and practice. London: Routledge.
- Creative Commons 2012a. About. Viitattu 23.4.2012.
<http://creativecommons.org/about>
- Creative Commons 2012b. About The licenses. Viitattu 23.4.2012.
<http://creativecommons.org/licenses/?lang=en>
- Freesound 2012. Frequently Asked Questions. Viitattu 23.4.2012
<http://www.freesound.org/help/faq/#freesound-0>
- Haarala, Risto & Lehtinen, Marja & Eronen, Riitta & Grönros, Eija-Riitta & Ko-
 lehmainen, Taru & Nissinen, Irma & Kantokosti, Sinikka 2001. Suo-
 men kielen perussanakirja 2001. Helsinki: Edita.
- Happonen, Elisa & Lankinen, Taava 2011. Minne matka? Kokemuksellinen ja
 toiminnallinen rippikoulupäivä. Kauniainen: Diakonia-
 ammattikorkeakoulu.
- Helsingin NMKY 2010a. Helsingin NMKY. Viitattu 18.2.2012.
<http://www.hnmky.fi/yhdistys>
- Helsingin NMKY 2010b. Arvo- ja päihdekasvatusohjelma. Viitattu 18.2.2012.
http://www.paihdekasvatus.fi/index.php?option=com_content&view=article&id=37:arvo-ja-paihdekasvatusohjelma&catid=3:valmistautuminen&Itemid=4
- Huhtinen, Ulla; Poikkimäki, Sanna; Kaila, Tuomas & Inkinen, Ari 2010. Camera
 obscura käsikirja 2010. Helsinki: Helsingin NMKY.
- Katekismus. Suomen evankelis-luterilaisen kirkon kristinoppi. Helsinki: Edita.
- Karppinen, Seppo 1998. Elämyspedagoginen näkemys erityisopetuksessa.
 Elämyspedagogiikan opetuskokeilu oululaisessa Kajaanintullin eri-
 tyiskoulussa. Oulu: Oulun yliopisto.
- Koivumäki, Ari 1992. Äänikerronta. Helsinki: Opetushallitus.

- Koivumäki, Ari 2006a. Miten kuunnella kuunnelmaa? Viitattu 21.11.2011.
http://www.aanipaa.tamk.fi/kuunne_1.htm
- Koivumäki, Ari 2006b. Äänikerronnan lähtökohtia. Viitattu 21.11.2011.
http://www.aanipaa.tamk.fi/lahto_1.htm
- Latomaa, Timo & Karppinen, Seppo 2007. Seikkaillen elämyksiä. Seikkailukasvatuksen teoriaa ja sovelluksia. Rovaniemi: Lapin yliopistokustannus.
- Latomaa, Timo & Karppinen, Seppo 2010. Seikkaillen elämyksiä II. Elämyksen käsitehistoriaa ja käytäntöä. Rovaniemi: Lapin yliopistokustannus.
- Luumi, Pertti 1987. Taitava kertoja. Helsinki: Lasten Keskus.
- Luumi, Pertti 2006. Kertojan käsikirja. Helsinki: Lasten Keskus.
- Luumi, Pertti 2008. Narratiivisuus uskon äidinkielenä. Teoksessa Jouko Porkka (toim.). Johdatus kristilliseen kasvatukseen. Helsinki: Lasten keskus.
- Muhonen, Mervi & Tirri, Kirsi 2008. Mitä on kristillinen kasvatusta? Teoksessa Porkka, Jouko (toim.). Johdatus kristilliseen kasvatukseen. Helsinki: Lasten keskus.
- Olend, Brian 2005. War. Viitattu 1.12.2011. <http://plato.stanford.edu/entries/war/>
- Ortodoksi.net 2012 Pyhä Magdalan Maria 22.7. Viitattu 24.4.2012.
http://www.ortodoksi.net/tietopankki/henkilot/pyhat/uuden_testamentin_pyhat/apostolit/magdalan_maria.htm
- Pulkamo, Hannele 2007. Teoksessa Tommi Hoikkala & Anna Sell (toim.). Nuorisotyötä on tehtävä. Menetelmien perustat, rajat ja mahdollisuudet. Helsinki: Nuorisotutkimusseura.
- Puolustusvoimat 2011. Sodan ongelma. Viitattu 1.12.2011.
<http://www.puolustusvoimat.fi/>
- Rippikoulusuunnitelma 2001. Elämä, usko, rukous. Viitattu 17.4.2012.
[http://sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/0/85780A9E8154761EC225770A003912B4/\\$FILE/Rippikoulusuunnitelma%202001.pdf](http://sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/0/85780A9E8154761EC225770A003912B4/$FILE/Rippikoulusuunnitelma%202001.pdf)
- Raamattu. Suomen evankelis-luterilaisen kirkon kirkolliskokouksen vuonna 1992 käyttöön ottama suomennos. Helsinki: Kirjapaja.

Suomen Nuorisokeskukset ry 2009. Mitä on seikkailukasvatus? Viitattu
16.3.2011.

<http://www.seikkailukasvatus.fi/esittely/mika+seikkailukasvatus/>

Telemäki, Matti 1998. Johdatus seikkailukasvatuksen teoriaan. Oulu: Oulun
yliopisto.

United States Catholic Conference 1994. English Translation of the Catechism
of the Catholic Church. New York: Doubleday.

LIITTEET

LIITE 1: Via Dolorosa, suunnitelma seikkailun toteuttamiseksi

VIA DOLOROSA

SUUNNITELMA SEIKKAILUN TOTEUTTAMISEKSI

Johdanto

Tämä dokumentti on suunnitelma Via Dolorosan toteuttamiseksi tehty suunnitelma. Näe sallituksi soveltaa tätä suunnitelmaa toimintaan osallistuvan ryhmän ja toiminnalle itse asettamiesi päämäärien mukaan. Esimerkiksi suunnitelmassa mainittu oheistoiminta määräytyy täysin sinun tarpeidesi ja ryhmän tarpeiden mukaan.

Tämä suunnitelma sisältää toimenpiteet, jotka tulee tehdä ennen seikkailua, ohjeet toiminnan viitteellisen keston laskemiseksi, kuvauksen ohjaajien toiminnasta eri huoneissa, palautelomakkeen ja ohjeistuksen purkukeskustelua varten. Seikkailun kasaamiseksi tarvittavat erillisen Camera obscuran kasaamisohjeen.

Ennen seikkailun aloittamista tehtävät toimenpiteet

1. Kasatkaa seikkailu
2. Tarkistakaa, että lamput, savukone ja liikennevalo toimivat
3. Tarkistakaa mp3 -soittimet
 1. Tarkistakaa, että soittimet toimivat
 2. Tarkistakaa, että soittimien äänenvoimakkuus on sopiva
 3. Tarkistakaa, että soittimien patterit eivät ole tyhjenemäisillään
 4. Varmistakaa, että kuulokkeista kuuluu jotain
4. Tulostakaa palautelomakkeet, purun ohjeet ja tarvittaessa myös tämä ohje
5. Varatkaa purkuhuoneeseen tarvittavat materiaalit (palautelomakkeet, lyijy- ja värikyniä, paperia...)
6. Varmistakaa, että käytettävät tilat ovat kokonaisuudessaan valmiit
7. Jakakaa tehtävät ja varmistakaa, että kaikki ovat tehtäviensä tasalla

Aikalaskelma

Koska jokainen osallistuja kiertää seikkailua viisitoista minuuttia ja koska seikkailu aloitetaan kolmen ja puolen minuutin välein, voidaan Via Dolorosaan tarvittava aika laskea seuraavalla kaavalla: $15 + Ax3,5 + 15 + 30$, jossa muuttuja A on osallistujien määrä. Ensimmäinen 15 minuuttia kuluu aloitushuoneessa ja loput 30 minuuttia purkuhuoneessa.

Aloitushuone

1. Ohjaaja toivottaa ryhmän tervetulleeksi
2. Ohjaaja esittelee Via Dolorosan ja kuvaa tapahtuvan toiminnan
3. Seikkailuhuoneeseen siirtyvä ohjaaja ottaa mukaan kaksi – neljä osallistujaa ja käynnistää toiminnan
4. Aloitushuoneeseen jäävä ohjaaja vetää oheistoimintaa vuoroaan odottaville

Seikkailuhuone

1. Seikkailuhuoneen ohjaaja ohjeistaa mukanaan olevan ryhmän:
 1. Seikkailussa ole mitään vaarallista tai sinne ei voi eksyä
 2. Kaikki ohjeet tulevat nauhalta, niitä seuraamalla pääsee seikkailun läpi
 3. On tärkeää että seikkailu kuljetaan yksin ja hiljaa
 4. Jos nauha lakkaa kuulumasta, palaa takaisin samaa reittiä
 5. Jos eksyt tai et tiedä mihin mennä, palaa takaisin samaa reittiä
 6. Jos hätäännyt tai panikoit, palaa takaisin samaa reittiä
 7. Anna mahdollisuus myös kysyä epäselväksi jääneitä asioita
2. Kun ohjeistus on annettu, ohjaaja lähettää ensimmäinen seikkailija matkaan
 1. Tarkista soittimen näytöltä, että soitin on kelattu raitaan 1
 2. Anna kuulokkeet ja soitin osallistujalle
 3. Käynnistä raita 1 ja lähetä osallistuja matkaan
 4. Varmista, että edellinen osallistuja pääsee matkaan
3. Kun lähtöportin vieressä oleva liikennevalo muuttuu vihreäksi, ohjaaja odottaa kolmekymmentä sekuntia varmistaen että osallistuja tietää mitä tehdä ja antaa tälle mahdollisuuden kysyä epäselväksi jääneitä asioita. Sitten hän lähettää seuraavan osallistuja seikkailuun
4. Ohjaaja toistaa kohtia 2. ja 3. kunnes kaikki huoneessa olijat on lähetetty seikkailuun
5. Ohjaaja hakee uudet 2 – 4 osallistujaa ja toistaa aiemmin kuvatut työvaiheet
6. Kun osallistujat tulevat ulos seikkailusta
 1. Varmista, että kaikki meni hyvin: täysin epäonnistunut seikkailu voidaan uusida (nauha ei kuulunut tms.)
 2. Aseta soittimen nauha raitaan 1
 3. Ohjaa osallistuja purkuhuoneeseen

7. Kun kaikki osallistujat ovat kiertäneet seikkailun
 1. Sammuta mp3 -soittimet
 2. Varmista, ettei kukaan ole enää seikkailussa
 3. Kierrä seikkailu nopeasti ja tarkista, että kaikki on OK (mikään ei pala tms.)
 4. Siirry purkuhuoneeseen
 5. Osallistu purkuun

Purkuhuone

1. Ohjaaja vetää oheistoimintaa seikkailusta tuleville
 1. Pidä huolta siitä, että purku ei ala ennen kuin kaikki ovat paikalla
 2. Nopeat fiilikset (kivaa/tylsää) voi vaihtaa
2. Kaikkien saavuttua ohjaaja vetää purun erillisen ohjeistuksen mukaan
 1. Anna kaikille mahdollisuus kertoa mielipiteensä
 2. Kysele osallistujien kommentteihin tarkentavia kysymyksiä
 3. Älä painosta osallistujia liikaa omien kokemustensa tai mielipiteidensä kertomiseen
 4. Älä salli muiden kommenttien vähättelyä
 5. Käytä apukysymyksiä ja lisäkysymyksiä
 6. Älä katkaise herännyttä keskustelua liian aikaisin
3. Purun lopuksi täytetään kirjallinen palautuslomake
4. Lopuksi ohjaaja kiittää osallistuneita ja toivottaa näille hyvää kotimatkaa

Päivän lopetus

1. Kiitäkää kaikkia osallistujia päivästä
2. Toivottakaa heille hyvää kotimatkaa
3. Varmistakaa ettei kukaan unohtanut mitään paikalle
4. Purkakaa seikkailu
5. Siivotkaa jäljet
6. Kerätkää tavaranne
7. Sammuttakaa valot
8. Lukitkaa ovet

LIITE 2: Via Dolorosa, purkukeskustelu

VIA DOLOROSA PURKUKESKUSTELU

1. TAVOITE

Purkukeskustelun tavoitteena on auttaa osallistujia jäsentämään kokemansa ja tuntemansa asiat oppimiskokemukseksi. Purkukeskustelu auttaa osallistujia siirtämään seikkailun aikana oppimansa tiedot ja kokemukset arkielämään vaikuttaviksi asioiksi. Purku auttaa osallistujia myös käsittelemään tunteitaan, jotka ovat saattaneet seikkailun aikana olla hyvinkin voimakkaita.

Purkukeskustelussa se, että saa itse kertoa kokemuksensa on tärkeää. Myös toisten kokemusten kuuleminen herättää itsessä lisää ajatuksia ja auttaa jäsentämään oman kokemuksensa suhteessa muiden kokemuksiin.

2. TOTEUTUS

Voit käyttää hyväksesi purussa kaikkia tai joitakin seuraavista menetelmistä. Oleellista on, että syntyy keskustelua ja että kaikki pääsevät sekä puhumaan että kuuntelemaan.

1. Janapurku

Kuvaa kuvitteellinen jana, joka kulkee huoneen toisesta päästä toiseen. Pyydä osallistujia asettumaan janalla siihen kohtaan, jonka hän kokee parhaiten edustavan hänen mielipidettään antamaasi väitteeseen. Tämän jälkeen esitä väitteitä. Kysy useammalta (kaikilta?) osallistujilta mielipiteitä ja perusteluja sille, miksi he menivät valitsemalleen paikalla janalla.

Voit keksiä väitteitä itse tai käyttää alla olevia:

1. Seikkailu oli mielenkiintoinen
2. Seikkailu ei ollut pelottava
3. Seikkailu herätti minussa tunteita
4. Seikkailu herätti minussa ajatuksia
5. Seikkailun kertomusta oli helppo seurata
6. Opin seikkailun aikana jotain uutta
7. Ymmärsin seikkailun aikana jotain uutta
8. Haluan kulkea seikkailun joskus uudestaan

2. Pienryhmäkeskustelu

1. Jaa osallistujat pieniin 2 – 5 hengen ryhmiin
2. Pyydä osallistujia keskustelemaan vapaasti seikkailusta: mikä oli paras huone, mikä oli vaikuttavin kohta, mitä kertomus opetti
3. Anna aikaa keskustelulle noin 3 – 5 minuuttia
4. Keskustelkaa yhdessä ajatuksista
5. Voit kysyä ajatuksia erikseen niiltä, joilla oli roomalaisen sotilaan, Pietarin tai Marian nauha.

3. Piirtäminen/kirjoittaminen

6. Jaa osallistujille paperit ja kyniä
7. Pyydä heitä kirjoittamaan tai piirtämään mitä he ovat oppineet, tunteneet tai kokeneet seikkailun aikana
8. Anna aikaa toteutukselle noin 5 minuuttia
9. Piirustuksia tai tekstejä ei tarvitse käydä läpi, elleivät osallistujat itse halua esittää omaa tuotostaan
10. **HUOMIOI!** Tämän tehtävän tekeminen voidaan aloittaa jo silloin, kun ensimmäiset osallistujat ovat tulleet seikkailusta

2. OHJEITA PURKUUN

1. Anna kaikille mahdollisuus kertoa mielipiteensä
2. Kysele osallistujien kommentteihin tarkentavia kysymyksiä
3. Älä painosta osallistujia liikaa omien kokemustensa tai mielipiteidensä kertomiseen
4. Älä salli muiden kommenttien vähättelyä
5. Käytä apukysymyksiä ja lisäkysymyksiä
6. Älä katkaise herännyttä keskustelua liian aikaisin

3. PALAUTE

1. Jaa palautelomakkeet osallistujille
2. Pyydä osallistujia täyttämään palaute nimettömänä
3. Anna aikaa palautteen täyttämiseen
4. Muista kiittää palautteesta!

LIITE 3: Via Dolorosa, palautelomake

VIA DOLOROSA

Palautelomake

EI NIMEÄ!

Minkä kertomukset kuulit?

☐ Maria☐ Pietari☐ Sotilas

Piirrä rasti ruutuun sen mukaan mitä ajattelet asteikolla 1 – 5.

5 = täysin samaa, 4 = samaa mieltä, 3 = en osaa sanoa, 2 = hieman eri mieltä, 1 = täysin eri mieltä

	1	2	3	4	5
1. Seikkailu oli jännittävä	☐	☐	☐	☐	☐
2. Seikkailu oli hyvä kokemus	☐	☐	☐	☐	☐
3. Ääninäyttelijä oli minusta hyvä	☐	☐	☐	☐	☐
4. Opin seikkailun aikana jotain uutta Jeesuksesta	☐	☐	☐	☐	☐
5. Seikkailu herätti minussa ajatuksia	☐	☐	☐	☐	☐
6. Seikkailu herätti minussa tunteita	☐	☐	☐	☐	☐
7. Seikkailu oli hyvin toteutettu	☐	☐	☐	☐	☐
8. Loppukeskustelusta oli minulle hyötyä	☐	☐	☐	☐	☐

Mikä huone oli mielestäsi paras? Miksi?

Mikä huone oli mielestäsi huonoin? Miksi?

Mitä tunteita tai ajatuksia seikkailu sinussa herätti?

Vapaa sana

Kiitos palautteesta!

LIITE 4: Freesound.org sivustolta ladatut äänet ja niiden tekijät

This thesis uses these sounds from freesound:

Bar atmosphere - Not So Busy.wav by fogma

(<http://freesound.org/people/fogma/>)

Cinematic deep bass rumble.wav by ERH (<http://freesound.org/people/ERH/>)

Morning_in_the_forest_2007_04_15.wav by reinsamba

(<http://freesound.org/people/reinsamba/>)

Rooster chicken calls_2.wav by AGFX (<http://freesound.org/people/AGFX/>)

Eel fishing 2.wav by mystiscool (<http://freesound.org/people/mystiscool/>)

Z Finland rowing.wav by juskiddink (<http://freesound.org/people/juskiddink/>)

Gentle Sea On Flat Beach.wav by digifishmusic

(<http://freesound.org/people/digifishmusic/>)

Scream_male_Bram_AAH_and_OH.aiff by thanvannishpen

(<http://freesound.org/people/thanvannishpen/>)

Sword pulled 3.wav by jobro (<http://freesound.org/people/jobro/>)

Little fire.ogg by Glaneur de sons

(<http://freesound.org/people/Glaneur%de%sons/>)

Natural night sounds in Boquete.wav by laurent

(<http://freesound.org/people/laurent/>)

LIITE 5: Kertomus Magdalan Marian näkökulmasta

KOHTAUS 1

Hei. Tervetuloa matkalle. Se on matka, jonka aikana osallistut historiaa muuttaneisiin tapahtumiin. Se on matka, joka saa sinut pohtimaan anteeksiantoa ja muutosta. Mutta se on myös matka sinuun itseesi – miten sinä koet matkan tapahtumat?

Silloin kun emme kulje eteenpäin, voit sulkea silmäsi ja vain kuunnella. Mitä mielikuvituksesi piirtää nähtäväksesi? Mitä tunnet? Muista, että vaaraa ei ole – voit turvallisesti sulkea silmäsi ja antaa mielikuvituksen ottaa ohjat.

Matka ei ehkä ole se kevein kuljettava, mutta ei hätää – minä opastan sinua. Kuuntele ohjeitani niin et voi eksyä.

Astu seuraavaan huoneeseen. Onnea matkaan!

KOHTAUS 2

Istu tyynylle aterioimaan. Näet kolmetoista miestä syömässä. Siinä ovat Jeesus ja Hänen opetuslapsensa. Et kuule mitä he puhuvat. Tunnelma on kuitenkin vakava. Muistelen usein, kuinka kohtasin Jeesuksen ensimmäisen kerran.

Elin ennen, no, en niin puhtoista elämää. Minulla oli useita miehiä, varastelin, juhlin rankasti – elin halujeni mukaan muusta välittämättä. Minut tunnettiin huonosta elämäntavastani. Sain osakseni paljon halveksuntaa, jopa vihaa. Yritin olla välittämättä. Silti oloni tuntui päivä päivältä pahemmalta.

Kerran olin jäänyt kiinni itse teossa – olin ollut naimisissa olevan miehen kanssa. Minut haluttiin tappaa. Pelkäsin – ihmisten katseet ja sanat sattuivat.

Minut vietiin Jeesuksen luo. Ihmiset kysyivät häneltä mitä minulle tulisi tehdä. Jeesus oli hiljaa ja piirsi sormellaan maahan.

Juutalaiset lainopettajat tivasivat Jeesukselta uudestaan mitä minulle tulisi tehdä. He muistuttivat Jeesusta siitä, että lain mukaan minut olisi täytynyt tappaa. Jeesus ei häkeltenyt. Hän nousi seisomaan ja sanoi: ”Synnitön heittäköön ensimmäisen kiven.”

Ihmiset vaikenivat ja poistuivat yksi toisensa jälkeen paikalta. Jokainen tiesi tehneensä joskus väärin. Minäkin tiesin.

Jeesus kysyi minulta: ”Nainen, eikö kukaan tuominnut sinua?” Pudistin päätäni. Jeesus sanoi minulle: ”En tuomitse minäkään. Mene, äläkä enää tee syntiä”.

Sydämeni täyttyi ilolla. Joku hyväksyi minut ja rakasti minua, halveksittua ja huonoa! Koin olevani arvokas. Siitä alkoi muutos elämässäni. Olen kulkenut Jeesuksen opetuslapsien seurassa siitä hetkestä lähtien. Olen nähnyt paljon uskomattomia asioita, kuullut paljon viisaita sanoja. Ja myös paljon joita en ole ymmärtänyt.

Hetkinen, mitä nyt tapahtuu? Juudas, yksi Jeesuksen opetuslapsista, nousee ja lähtee. Nyt lähtevät muutkin. Seurataan heitä.

Astu seuraavaan huoneeseen.

KOHTAUS 3

Olemme Getsemanen puutarhassa Jerusalemissa. On yö. On yllättävän lämmin vaikka usvaa on näin paljon. Kuljetaan varovasti eteenpäin ettemme kompastu.

Jeesus on vähän matkan päässä opetuslastensa kanssa. Vain Juudas puuttuu joukosta. Jeesus lähtee lähimpien opetuslastensa Pietarin, Johanneksen ja Jaakobin kanssa kauemmaksi. Meneeköhän hän rukoilemaan heidän kanssaan?

Paikalle jääneet kahdeksan opetuslasta istuvat nurmikolla, keskustelevat hiljaa ja torkahtelevat. Paikalle on kokoontunut muutakin väkeä. Nyt Jeesus tulee kolmen opetuslapsensa kanssa takaisin. Mennään mekin pari metriä lähemmäksi että saamme selvää mistä he puhuvat.

Jeesus puhuu jotakin jonkun ihmisen pois ottamisesta. Mitäköhän... Katso! Tuolta tulee ylipapin palvelijoita ja sotilaita! Ja Juudas on heidän joukossaan. Parasta pysyä piilossa.

Juudas tulee Jeesuksen luokse ja suutelee tätä. Ystävyiden ele. Mitä Pietari tekee? Hän vetää miekkansa esiin! Voi ei, nyt hän löi sillä ylipapin palvelijaa...

Jeesus puhuu rauhallisesti. Hän taitaa nuhdella Pietaria. Mutta mitä Hän tekee ylipapin palvelijalle... Uskomatonta! Hän paransi miehen korvan jonka Pietari löi irti! Mikä mies hän oikein on?

Hsst, hiljaa ja liikkumatta! Sotilaat käyvät käsiksi Jeesukseen ja raahaavat hänet pois. Opetuslapset pakenevat! Mitä pelkureita! Jättävät nyt mestarinsa noin! Tule, seurataan sotilaita vähän matkan päässä. Mutta kuljetaan matalana. He eivät saa nähdä meitä.

Jeesus viedään Pontius Pilatuksen, roomalaisen maaherran, palatsiin. Tule, seurataan heitä.

Astu seuraavaan huoneeseen.

KOHTAUS 4

Olemme Pontius Pilatuksen palatsissa. Hän on julma mies joka hallitsee juutalaisia rautaisella maaherran otteella. Hän ei ole kovin suosittu johtaja.

Jeesusta kuulustellaan. Häntä syytetään kapinasta ja jumalanpilkasta. Se ei ole totta! Nuo miehet jotka todistavat häntä vastaan ovat valehtelijoita!

Pilatus aikoo vapauttaa Jeesuksen, mutta juutalaiset ylimakit ja lainopettajat vastustavat sitä. Heidän mielestään Jeesus tulisi tappaa. Niin ei saa käydä! Jeesus ei ole tehnyt mitään paha!

Sotilaat riisuvat Jeesuksen vaatteet. He pilkkaavat ja lyövät häntä. Raakalaiset! Nyt he pukevat hänet viittaaan ja panevat hänen päähänsä piikkipensaansa oksista tehdyn kruunun! Nöyryytetty kuningas.

Nyt Jeesus sidotaan kiinni paaluihin ja häntä ruoskitaan! Hirveää. En voi enää katsoa. Huuto on sietämätöntä... Lopettakaa! Lopettakaa!

Sotilaat raahaavat Jeesuksen ulos. Lattialla on verta... Tule, seurataan Jeesusta vähän matkan päästä. Ehkä saamme tilaisuuden auttaa Häntä. Astu seuraavaan huoneeseen.

KOHTAUS 5

Onpa täällä paljon ihmisiä. Kaikki ovat tahtoneet tulla katsomaan kuuluisaa Jeesusta. Näetkö sinä Hänet?

Tuolta häntä tuodaan! Mutta mitä hänellä on selässään? Onko se ristin poikkipuu? Voi Luoja! Hänet aiotaan teloittaa ristiin naulaamalla! Se ei voi olla totta! Se ei saa olla totta! Ette saa tappaa häntä!

En kestä enää. Miksi Hän? Viaton mies? Miksemme voi tehdä mitään? Ihmiset huutavat Jeesukselle ja pilkkaavat Häntä. Hänet todellakin halutaan tappaa. Nuo muut jotka kulkevat Hänen kanssaan – he ovat paatuneita rikollisia. Ei Jeesus kuulu tuohon joukkoon! Tämä on väärin!

Tule, seurataan Jeesusta ja väkijoukkoa.

Astu seuraavaan huoneeseen.

KOHTAUS 6

Tiedän tämän paikan. Golgata. Se tarkoittaa pääkalloa. Täällä roomalaiset teloittavat rikollisia naulaamalla heidät ristiin. Satoja, ehkä tuhansia ihmisiä on teloitettu täällä. Rikollisia. Ei yhtään syytöntä. Ennen tätä päivää.

Jeesus roikkuu ristillä. Hän on kuollut. En tiedä mikä tuo mies oli, mutta aina-
kaan hän ei ollut rikollinen. Hän oli syytön. Hän ei ollut syyllinen yhteenkään ri-
kokseen tai syntiin. Minä sen sijaan olen. Voi, kunpa minä roikkuisin nyt ristillä!
Minun kuuluisi roikkua ristillä hänen sijastaan! Minä olen ansainnut rangaistuk-
sen. Kuka tahansa muu olisi ansainnut rangaistuksen paitsi Jeesus! Tämä on
niin väärin!

Joku hakee Jeesuksen ruumiin pois ristiltä. Hänen nimensä on Joosef Arimatia-
lainen. Hän vie Jeesuksen hautaan, jonka on varannut omalle suvulleen. Hän
on oikeamielinen mies.

Joukko sotilaita asetetaan vartioimaan hautaa. Roomalaiset taitavat todella pe-
lätä Jeesusta. Pelkurit! Mitä Hän enää voisi teille tehdä?

Minua paleltaa. Mennään pois. Astu seuraavaan huoneeseen.

KOHTAUS 7

Tänään on kolmas päivä ilman Jeesusta. Kolmas päivä Hänen kuolemastaan.
En ole itkenyt enää. En jaksa. Jäljellä on vain tyhjiys. Tyhjiys, kaipaus ja suru.
On vaikea ymmärtää että Hän on poissa.

Menin tänä aamuna Hänen haudalleen. Minä ja muutama muukin nainen. Me-
nimme voitelemaan Häntä öljyllä, niin kuin on tapana. Olimme varmoja että soti-
laat eivät laskisi meitä edes katsomaan Hänen ruumistaan, eivät vierittäisi kiveä
pois... mutta kun saavuimme haudalle, kivi oli jo poissa. Ryntäsimme katso-
maan sisään. Myös Jeesus oli poissa. Järkytyimme.

Menin ulos. En tiennyt mitä tehdä. Silloin kuulin takaani äänen. Puutarhuri, ajat-
telin. Joku kysyi minulta: "Nainen, mitä etsit?" Vastasin, että etsin Jeesusta. Kun
käännyin ympäri, näin Hänet! Jeesus seisoj edessäni. En ollut uskoa silmiäni.
Hän elää! Hän elää! Sydämeni keveni. Jeesus on elossa!

Hän on voittanut kuoleman!

Tule, mennään kertomaan opetuslapsille!

Astu seuraavaan huoneeseen.

KOHTAUS 8

Juoksin kertomaan asiasta Jeesuksen opetuslapsille. Ensin he eivät uskoneet
minua, mutta kun he itse näkivät, oli heidän pakko uskoa! Jeesus on noussut
kuolleista!

Hän, jonka ansiosta tunsin itseni jälleen ihmiseksi. Hän näytti minulle, että arvo-
tonkin ihminen voi olla rakkauden kohde. Tai oikeastaan Hän näytti minulle, että

kukaan ei ole rakkauden arvoinen. Ja silti kaikki ovat. Minun syntisyyteni ei poista Hänen rakkauttaan. Mutta Hänen rakkautensa voi poistaa syntisyyteni.

En tiedä mitä sinä ajattelet tästä kaikesta. Oliko Jeesus mielestäsi ihminen, oliko Hän Jumalan poika, oliko Hän edes olemassa? Mitä Hän haluaisi sanoa sinulle tänään?

Jeesus nousi ylös taivaaseen Isänsä luokse. Viimeisinä sanoinaan Hän sanoi: ”Minä olen teidän kanssanne kaikki päivät maailman loppuun asti.” Kuljit kanssani melkoisen matkan. Astu nyt ulos maailmaan mutta muista: Jeesus on sinun kanssasi kaikkina elämäsi päivinä.

Astu seuraavaan huoneeseen.

LIITE 6: Kertomus Pietarin näkökulmasta

KOHTAUS 1

Hei. Tervetuloa matkalle. Se on matka, jonka aikana osallistut historiaa muuttaneisiin tapahtumiin. Se on matka, joka saa sinut pohtimaan pelkoa ja myös rohkeutta. Mutta se on myös matka sinuun itseesi – miten sinä koet matkan tapahtumat?

Silloin kun emme kulje eteenpäin, voit sulkea silmäsi ja vain kuunnella. Mitä mielikuvituksesi piirtää nähtäväksesi? Mitä tunnet? Muista, että vaaraa ei ole – voit turvallisesti sulkea silmäsi ja antaa mielikuvituksen ottaa ohjat.

Matka ei ehkä ole se kevein kuljettava mutta ei hätää – minä opastan sinua. Kuuntele ohjeitani niin et voi eksyä.

Astu seuraavaan huoneeseen. Onnea matkaan!

KOHTAUS 2

Istu tyynylle aterioimaan. Olemme pääsiäisaterialla. Jeesus ja muut Hänen opetuslapsensa. Tunnelma on vakava. Muistelen usein, kuinka kohtasin Jeesuksen ensimmäisen kerran.

Olen ammatiltani kalastaja. Olin eräänä päivänä veljieni kanssa lopettamassa päivän töitä kun näimme, että suuri väkijoukko lähestyi rantaa. Joukon edellä kulki Jeesus Nasaretilainen, mies, josta olimme kuullut paljon niin hyvää kuin huonoakin. Jotkut sanoivat että Hän on profeetta, toiset että Hän on kapinallinen. Joka tapauksessa mielenkiintomme heräsi. Tahdoimme tavata tämän miehen, joka oli saanut koko seudun sekaisin.

Jeesus tuli luokseni ja pyysi päästä veneeseemme. Hän halusi opettaa ihmisiä veneestä käsin. Koska meillä ei ollut parempaakaan tekemistä ja olimme uteliaita, suostuimme Hänen pyyntöönsä. Soudimme muutaman metrin päähän rannasta ja Jeesus alkoi puhua väkijoukolle.

Miehen puheet olivat erikoisia. Hän puhui Jumalasta tavalla, jolla kukaan ei ollut ennen puhunut. Lopetettuaan puheensa Jeesus sanoi minulle, että meidän tulisi soutaa syvemmälle ja laskea verkkomme. Sanoin Jeesukselle, että me olemme jo tehneet työtä koko yön emmekä ole saaneet saalista. Silti halusin testata tätä miestä: puhuiko Hän vain, vai olisiko Hänessä oikeasti jotain erikoista?

Soudimme syvemmälle ja laskimme verkkomme. Olimme niin syvässä vedessä, ettei kalaa varmasti olisi lähimaillakaan. Sitten ihme tapahtui. Pian verkot olivat täynnä kalaa. Sitä oli niin paljon, että verkot repeilivät ja meillä oli vaikeaa edes saada kaikki kalat veneeseen.

Tämän nähdessäni lankesin Jeesuksen jalkoihin ja sanoin: "Mene pois minun luotani, Herra! Minä olen syntinen mies." Pelkäsin. Jos tämä mies todella on profeetta, Hän varmasti tietää, että minä en ole hyvä ihminen. Olen tehnyt paljon vääriä asioita elämässä. Olen ollut itsekäs. Pelkäsin, että Hän tuomitsee minut. Pelkäsin myös Häntä: millainen mies pystyy komentamaan kaloja?

Mutta Jeesus sanoi minulle: "Älä pelkää. Tästä lähtien sinä olet ihmisten kalastaja."

Siitä asti olen seurannut Jeesusta. Halusin tietää, mitä Hänellä on minulle annettavaa. Kuljin Hänen kanssaan ja sain nähdä asioita, joita en voinut käsittää: sairaat paranivat. Olin varma siitä, että Hän pystyy muuttamaan kaiken. Että Hän on luvattu vapahtaja, Messias – Jumalan poika.

Mutta sitten kaikki muuttui.

Astu seuraavaan huoneeseen.

KOHTAUS 3

Olemme Getsemanen puutarhassa Jerusalemissa. On yö. On yllättävän lämmin vaikka usvaa on näin paljon. Kerran pääsiäisen aikaan Jeesus toi minut ja muut opetuslapset tänne mukanaan.

Kun muut opetuslapset jäivät polun varteen, pyysi Jeesus minua, Jaakobia ja Johannesta tulemaan Hänen kanssaan syrjään. Hän pyysi meitä rukoilemaan puolestaan samalla kun Hän itse rukoilisi vähän kauempana.

Mietin mitä Hän mahtoi ajatella. Hän oli puhunut kuolemastaan paljon viime aikoina. Pelkäsin, että Hän jättää meidät, että jäämme yksin – en kestäisi sitä. Olimme jättäneet oman elämämme taakse Hänen vuokseen, miten Hän voisi nyt jättää meidät?

Vähän ajan kuluttua Jeesus tuli takaisin ja palasimme muiden opetuslasten luokse. Emme ehtineet vaihtaa montaakaan sanaa, kun joukko ylipapin palvelijoita ja sotilaita tuli yllättäen luoksemme. Ja Juudas, yksi meidän joukostamme, oli heidän kanssaan. Sydämeni tykytti. Vein käteni viittani alle ja varmistin, että miekka on nopeasti saatavilla.

Juudas tuli Jeesuksen luokse ja suuteli tätä. Silloin ymmärsin, että sotilaat olivat tulleet pidättämään Jeesusta. En kestänyt jännitystä enää. Vedin miekkani esiin ja puolustin mestaria lyömällä lähimpänä minua olevaa miestä. Osuin korvaan, joka lähti irti.

Aluksi tuntui, että kaikki lamaantuivat. Kukaan ei tehnyt mitään. Sitten Jeesus puhui rauhallisesti. Hän sanoi minulle, että se joka miekkaan tarttuu, miekkaan hukkuu. Sitten Hän teki jotain, joka sai kaikki paikallaolijat haukkomaan henkeään. Hän paransi sen miehen korvan jonka olin lyönyt irti!

Sotilaat kävivät käsiksi Jeesukseen ja raahasivat hänet pois. Muut opetuslapset lähtivät pakoon. Niin minäkin. En uskaltanut olla enää siellä. Pelkäsin, että he tekevät minullekin jotain pahaa. Löinhän sitä miestä...

Päätin kuitenkin seurata Jeesusta ja Hänen vangitsijoitaan. Jeesus vietiin Pontius Pilatuksen, roomalaisen maaherran, palatsiin.

Astu seuraavaan huoneeseen.

KOHTAUS 4

En päässyt palatsiin sisälle. Odotin ulkopuolella siltä varalta, että jotain tapahtuisi. Menin palatsin sisäpihalla olevan nuotion äärelle lämmittelemään. Nuotiolla istui myös joukko muita ihmisiä. Maaherran palvelijoita. Jos he tunnistaisivat minut, he varmasti ottaisivat minut kiinni niin kuin Jeesuksenkin. Pelkäsin. Jos yö ei olisi ollut niin kylmä, olisin varmasti lähtenyt pois nuotiolta.

Huomasin, että eräs nuori tyttö tuijotti minua. Hän katsoi minua ikään kuin tutkistellen. Hän kysyi minulta, että enkö olekin Jeesuksen opetuslapsi. Kavahdin. Pelkoni oli käynyt toteen. Nyt nämä ihmiset ottaisivat minutkin kiinni... Kielsin jyrkisti tuntevani ketään Jeesusta.

Sydämeni löi lujaa, pelkäsin kuollakseni kiinnijäämistä. Tyttö ei antanut periksi. Hän kysyi uudestaan saman kysymyksen. Kielsin taas, tällä kertaa kovempaa. Olin todella hermostunut. Lopulta tyttö sanoi olevansa varma siitä, että minä olen Jeesuksen opetuslapsi. Nousin pystyyn ja huusin hänelle, että en tunne ketään Jeesusta!

Samalla kuulin, kuinka kukko kiekui. Silloin muistin mitä Jeesus oli sanonut. Kun olin aiemmin vannonut Hänelle seuraavani Häntä kuolemaan asti, Hän sanoi minun pettävän Hänet kolme kertaa ennen kuin kukko laulaa. Vannoin, ettei niin tapahtuisi.

Ja niin tapahtui. Koska minä pelkäsin. Mikä pelkuri minä olenkaan!

Näin heti tämän jälkeen, kuinka Jeesus tuotiin ulos Pilatuksen palatsista. Seurasin Häntä.

Astu seuraavaan huoneeseen.

KOHTAUS 5

Jeesusta vietiin saattueessa kohti kaupungin porttia. Paikalla oli paljon ihmisiä. Kaikki olivat tahtoneet tulla katsomaan kuuluisaa Jeesusta. En ensin nähnyt Häntä väkijoukon takaa.

Lopulta näin kun Jeesusta tuotiin. Selässään Hänellä oli ristin poikkipuu. Silloin ymmärsin. Hänet aiotaan teloittaa ristiin naulaamalla! Huusin mielessäni: "Se ei voi olla totta! Se ei saa olla totta! Ette saa tappaa häntä!"

Olin täynnä kysymyksiä. Miksi Hän? Viaton mies? Miksen voi tehdä mitään? Ihmiset huusivat Jeesukselle ja pilkkasivat Häntä. Hänet todellakin haluttiin tappaa. Ne muut ihmiset, jotka kulkivat Hänen kanssaan olivat paatuneita rikollisia. Ei Jeesus kuulunut tuohon joukkoon!

Yritin pakottaa itseni auttamaan Häntä, mutta pelko lamautti jäseneni. Hoin itsensäni: "Miksi en puolusta Häntä? Miksi en uskalla? Olen pelkuri!"

Tule, seurataan Jeesusta ja väkijoukkoa.

Astu seuraavaan huoneeseen.

KOHTAUS 6

Tiedän tämän paikan. Golgata. Se tarkoittaa pääkalloa. Täällä roomalaiset teloittavat rikollisia naulaamalla heidät ristiin. Satoja, ehkä tuhansia ihmisiä on teloitettu täällä. Rikollisia. Ei yhtään syytöntä. Ennen tätä päivää.

Jeesus roikkuu ristillä. Hän on kuollut. En tiedä mikä tuo mies oli, mutta aina-kaan hän ei ollut rikollinen. Hän oli syytön. Hän ei ollut syyllinen yhteenkään rikokseen tai syntiin. Minä sen sijaan olen. Olen pettänyt mestarini. Miksi? Koska olen sääliittävä pelkuri! Voi, kunpa minä roikkuisin nyt ristillä! Minä olen ansainnut rangaistuksen. Kuka tahansa muu olisi ansainnut rangaistuksen paitsi Jeesus! Tämä on niin väärin!

Joku hakee Jeesuksen ruumiin pois ristiltä. Hänen nimensä on Joosef Arimatialainen. Hän vie Jeesuksen hautaan, jonka on varannut omalle suvulleen. Hän on oikeamielinen mies. Rohkea, toisin kuin minä.

Mitä minulle nyt käy? Olin omistanut koko elämäni Jeesuksen seuraamiseen. En uskalla edes ajatella tulevaa. Pelkään, että minutkin tapetaan kuten Jeesus. Kunpa olisin saanut rohkeuden puolustaa Häntä.

Astu seuraavaan huoneeseen.

KOHTAUS 7

Kun kolme päivää Jeesuksen kuolemasta oli kulunut, olimme kokoontuneet Jeesuksen opetuslasten ja muiden Hänen ystäviensä kanssa yhteen. Tällä kertaa muutkin kuin minä olivat peloissaan. Mestariimme oli kuollut. Tuntui siltä että kaikki oli nyt loppu. Pelkäsimme kuollaksemme tulevaa. Emme tienneet tapettaisiinko meitäkin, tai mitä me tekisimme jos saisimmekin elää. Emme jaksaneet tehdä mitään. Olimme lamaantuneita.

Silloin eräs nainen, Maria, tuli juosten sisään. Hän kertoi hengästyneenä nähneensä Jeesuksen tämän haudalla. En jäänyt kyselemään sen enempää. Lähdin juosten kohti Jeesuksen hautaa.

Juostessani kysyin koko ajan itseltäni: ”Hullu, mitä sinä teet? Sinut otetaan kiinni ja tapetaan!” En välittänyt enää pelosta. Minun täytyi saada tietää. Halusin nähdä, oliko Marian kertomus totta.

Kun saavuin Jeesuksen haudalle, kurkistin sisään ja näin käärinliinojen olevan siellä. Menin hautaan ja katselin ympärilleni. Jeesuksen ruumista ei tosiaankaan ollut missään. Silloin ymmärsin mitä oli tapahtunut. Jeesus itse oli sanonut, että Hän tulee nousemaan kuolleista. Se oli tapahtunut! Hän elää! Hän elää! Sydämeni keveni. Jeesus on elossa!

Hän on voittanut kuoleman!

Astu seuraavaan huoneeseen.

KOHTAUS 8

Näin Jeesuksen Hänen kuolemansa jälkeen myös omin silmin. Hän ilmestyi minulle ja muille opetuslapsille monta kertaa. Hän rohkaisi meitä kertomaan hyvää sanomaa rakastavasta Jumalasta. Hän rohkaisi meitä menemään kaikkialle maailmaan julistamaan hyvää sanomaa syntien anteeksiantamisesta. Hän rohkaisi minua seuraamaan itseään.

Hän näytti minulle, että pelkurikin voi saada rohkeuden Hänen kanssaan. Hän näytti minulle, että pelkurikin on rakkauden arvoinen. Niin kuin ovat kaikki muutkin. Minun pelkoni, syntisyyteni ja epäilyni ei poista Hänen rakkauttaan. Mutta Hänen rakkautensa voi poistaa minun pelkoni.

En tiedä mitä sinä ajattelet tästä kaikesta. Oliko Jeesus mielestäsi ihminen, oliko Hän Jumalan poika, oliko Hän edes olemassa? Mitä Hän haluaisi sanoa sinulle tänään?

Jeesus nousi ylös taivaaseen Isänsä luokse. Viimeisinä sanoinaan Hän sanoi: ”Minä olen teidän kanssanne kaikki päivät maailman loppuun asti.”

Kuljit kanssani melkoisen matkan. Astu nyt ulos maailmaan mutta muista: Jeesus on sinun kanssasi kaikkina elämäsi päivinä.

Astu seuraavaan huoneeseen.

LIITE 7: Kertomus roomalaisen sadanpäämiehen näkökulmasta

KOHTAUS 1

Hei. Tervetuloa matkalle. Se on matka, jonka aikana osallistut historiaa muuttaneisiin tapahtumiin. Se on matka, joka saa sinut pohtimaan oikeaa ja väärää sekä valitsemista niiden väliltä. Mutta se on myös matka sinuun itseesi – miten sinä koet matkan tapahtumat?

Silloin kun emme kulje eteenpäin, voit sulkea silmäsi ja vain kuunnella. Mitä mielikuvituksesi piirtää nähtäväksesi? Mitä tunnet? Muista, että vaaraa ei ole – voit turvallisesti sulkea silmäsi ja antaa mielikuvituksen ottaa ohjat.

Matka ei ehkä ole se kevein kuljettava mutta ei hätää – minä opastan sinua. Kuuntele ohjeitani niin et voi eksyä.

Astu seuraavaan huoneeseen. Onnea matkaan!

KOHTAUS 2

Ave, kulkija! Nimeni on Populus Romanus. Palvelen sadanpäämiehenä Rooman kahdeksannen toista legioonan kolmannessa kohortissa, palveluspaikkana Jerusalemin varuskunta Juudeassa. Olen palvellut armeijassa kaksitoista vuotta. Olen saanut osakseni paljon kiitosta esimiehiltäni, sillä olen aina täyttänyt kaikki heidän käskynsä epäröimättä. Mutta viimeaikoina olen epäröinyt. Jerusalemissa on tapahtunut erikoisia asioita. Kulje kanssani niin kerron sinulle mistä on kyse.

Muistan, kuinka kohtasin ensimmäisen kerran Jeesuksen.

Jonkin aikaa sitten eräs palvelijoistani sairastui vakavasti. Olin varma että tuo mies, joka oli paitsi palvelijani, myös ystäväni, tulisi kuolemaan ilman apua. Varuskunnan lääkäritkään eivät osanneet auttaa häntä.

Tiesin miehen, Jeesus nasaretilaisen. Olin usein kuunnellut Hänen opetuksiaan ja olin vakuuttunut siitä, että tuossa miehessä on jotain erityistä. Olin myös nähnyt hänen parantavan ihmisiä – todellisia ihmeitä!

Jeesuksesta kerrottiin paljon eri asioita. Sanottiin, että hän oli taitava parantaja ja opettaja. Jotkut jopa sanoivat että Hän on juutalaisten luvattu messias, osa piti Häntä myös Jumalan poikana. Meitä sotilaita oli kielletty pitämästä Häneen mitään yhteyttä, sillä monet esimiehistäni pitivät Häntä kapinallisena. Päätin kuitenkin ensimmäisen kerran elämässäni uhmata käskyjä.

Menin tapaamaan Jeesusta. Moni ei olisi päässyt hänen luokseen väkijoukon läpi niin helposti kuin minä, mutta sotilaille annettiin tietä. Ihmiset katsoivat minua ja miehiäni silmissään vihaa ja halveksuntaa. Juutalaiset pitivät meitä roo-

malaisia valloittajia arvottomina, saastaisina pakanoina, joiden kanssa ei pitäisi olla missään tekemisissä.

Menin Jeesuksen luokse ja kerroin Hänelle palvelijani tilanteen. Jeesus sanoi tulevansa kotiini ja parantavansa hänet. Häkellyin. Tuo mies, pyhä mies, profeetta, tulisi minun kotiini? Roomalaisen kotiin? Pakanan kotiin?

Vastasin Hänelle nopeasti: "Ei, Herra, en minä ole sen arvoinen, että tulisit kattoni alle. Sano vain sana, ja palvelijani paranee. Minä tottelen itsekkin toisten käskyjä ja komennan omia sotilaitani. Kun sanon sotilaalle: "Mene", niin hän menee. Jos sinä sanot, niin uskon, että sinun sanasi riittää parantamaan palvelijani."

Jeesus katsoi minuun ja sitten muihin paikallaolijoihin. Hän sanoi, ettei ollut nähnyt näin vahvaa uskoa yhdelläkään juutalaisella. Hän sanoi minulle: "Mene. Tapahtukoon niin kuin uskot."

Nousin ja juoksin nopeasti kotiin. Ryntäsin yläkertaan ja näin palvelijani istuvan sängyllä, terveenä. Putosin polvilleni. En ollut uskoa tätä kaikkea todeksi. Mikä mies Jeesus oikein on?

Astu seuraavaan huoneeseen.

KOHTAUS 3

Olemme nyt Getsemanen puutarhassa. Mukanamme on sotilaita ja temppelin vartijoita. Ja lisäksi mukanamme on yksi juutalainen, Jeesuksen opetuslapsi, nimeltään Juudas. Olemme menossa pidättämään Jeesusta. Ilmeisesti Juudas on luvannut johdattaa meidät Jeesuksen luokse. Juudas on siis pettänyt Jeesuksen.

En tiedä mitä Jeesus on tehnyt, mutta sain käskyn avustaa temppelin vartijoita Hänen kiinniottamisessaan. Ilmeisesti Hän on kapinallinen niin kuin jotkut sanovat.

Katso, tuolla Jeesus on opetuslastensa kanssa. Miehet valmiina! Toivottavasti kaikki sujuu rauhallisesti. Jäädän seuraamaan kauempaa ja varmistamaan alue.

Juudas, temppelin vartijat ja muutama sotilaistani menee Jeesuksen luokse. Juudas suutelee Jeesusta. Kavaltaako hän oman opettajansa ystävyyden eleellä? Häpeällistä! Sotilaani tulevat Jeesuksen luo ja ottavat Hänet kiinni. Mitä nyt... Hei, miekka alas! Eräs Jeesuksen opetuslapsista lyö temppelin vartijalta korvan irti. Tilanne meni juuri pahaksi...

Miksei kukaan tee mitään? Jeesus puhuu rauhallisesti ja näyttää nuhtelevan miestä, joka sivalsi vartijan korvan irti. Kaikki ovat hämillään. Tiedän että minun pitäisi tehdä jotain mutta tuo mies...

Uskomatonta! Hän paransi temppelin vartijan korvan! Sama tapahtuu taas, tuo mies tekee ihmeitä. Hän ei siis voi olla kapinallinen, Hänen täytyy olla profeetta! Mutta miksi siis pidätämme Hänet?

Tule, viedään Jeesus maaherra Pilatuksen luokse. Ehkä hän osaa vastata kysymyksiimme.

Astu seuraavaan huoneeseen.

KOHTAUS 4

Olemme Pontius Pilatuksen palatsissa. Hän on esimieheni, mutta en ole koskaan oppinut arvostaman häntä: hän on julma mies joka hallitsee juutalaisia rautaisella maaherran otteella.

Pilatus aloittaa Jeesuksen kuulustelun. Jeesus itse on kovin vähäsanainen, mutta monet todistavat häntä vastaan. Häntä syytetään Jumalanpilkasta, kapinasta, rettelöinnistä... En voi uskoa tätä todeksi. Miksi tuo mies, joka puhuu niin viisaasti ja joka pystyy parantamaan sairaita ja tekemään muitakin ihmeitä yrittäisi kapinoida?

Vaikuttaa siltä että Pilatuskaan ei usko fariseuksia ja muita todistajia. Hän aikoo vapauttaa Jeesuksen. Juutalaisten papisto ja lainopettajat vastustavat sitä. Heidän mielestään Jeesus tulisi tappaa. Miksi? Mitä Hän on tehnyt? Mikä saa aikaan tuollaisen vihan toista ihmistä kohtaan? Etenkin ihmistä joka ei ole tehnyt mitään pahaa? Toivon että oikeus voittaa.

Pilatus käski sotilaideni sitoa Jeesus kiinni ja antaa Hänelle kolmekymmentä yhdeksän raipaniskua. Sotilaani pilkkaavat Häntä, nauravat Hänelle, lyövät sylkevät, nöyryyttävät... Itse en voi tehdä mitään. En tiedä mitä minun pitäisi tehdä. Totella käskyjä tai auttaa tätä syytöntä miestä...

Tämä on väärin. Miksi me, jotka olemme täällä ylläpitämässä rauhaa ja puolustamassa oikeutta kiduttaisimme syytöntä miestä? Ei tässä ole mitään järkeä.

Pilatus käski viedä Jeesuksen sinne minne Hän kuuluukin. Paras että menemme mukaan. Ehkä voimme auttaa.

Astu seuraavaan huoneeseen.

KOHTAUS 5

Tämä on matka jonka olen kulkenut monta kertaa. Maaherran palatsilta Golgatalle. Mutta tällä kertaa matka on erilainen.

Täällä on ihmisiä paljon enemmän kuin yleensä. Kaikki ovat tahtoneet tulla katsomaan kuuluisaa Jeesusta. En ymmärrä. Vielä viikko sitten kansanjoukot hur-

rasivat Hänelle. Nyt kaikki huutavat, pilkkaavat ja sylkevät Hänen päälleen. Mitä tämä on?

Matka on myös toisella tavalla erilainen. Paljon raskaampi. Olen sotilaitteni kanssa saattanut kymmeniä rikollisia tätä samaa reittiä. Murhaajia, kapinallisia... omasta syystä kuolemaan kulkevia ihmisiä. Mutta en koskaan syytöntä miestä. Kysyn itseltäni koko ajan: onko tämä oikein? Olen sotilas, minun täytyy totella käskyjä. Käskyjen rikkominen on väärin. Toisaalta, myös viattoman miehen tappaminen on väärin.

Miksi Hän? Viaton mies? Kuitenkaan en voi tehdä asialle mitään. Ihmiset huutavat Jeesukselle ja pilkkaavat Häntä. Hänet todellakin halutaan tappaa. Nuo muut jotka kulkevat Hänen kanssaan – he ovat paatuneita rikollisia. Ei Jeesus kuulu tuohon joukkoon!

Astu seuraavaan huoneeseen.

KOHTAUS 6

Olen ollut tässä paikassa kymmeniä kertoja. Golgata. Se tarkoittaa pääkalloa. Täällä me roomalaiset teloitamme rikollisia naulaamalla heidät ristiin. Satoja, ehkä tuhansia ihmisiä on teloitettu täällä. Rikollisia. Ei yhtään syytöntä. Ennen tätä päivää.

Jeesus roikkuu ristillä. Hän on kuollut. En tiedä mikä tuo mies oli, mutta ainaakaan hän ei ollut rikollinen. Hän oli syytön. Hän ei ollut syyllinen yhteenkään rikokseen tai syntiin. Sen sijaan minä joudun kysymään itseltäni: Olenko minä tehnyt väärin ollessani tässä mukana?

Jeesuksen kuollessa tapahtui uskomattomia asioita. Kun hän kuoli, maa järisi ja taivas pimeni. Kuulin myöhemmin, että temppelin väliverho repesi. Tällaista ei ole koskaan ennen tapahtunut. Silloin tiesin, ettei Jeesus valehdellut. Tämä mies todellakin oli Jumalan poika.

Annoimme erään juutalaisen, Joosef arimatialaisen, viedä Jeesuksen ruumin haudattavaksi. Jostain syystä sain käskyn asettaa joukon sotilaitani vartioimaan Jeesuksen hautaa. Juutalaiset fariseukset ja papit vaativat sitä. He taitavat todella pelätä tätä Jeesusta.

Täällä ei ole enää mitään mitä voisimme tehdä.

Astu seuraavaan huoneeseen.

KOHTAUS 7

Tänään on kolmas päivä Jeesuksen kuolemasta. Olen pohtinut paljon tapahtunutta ja omaa osuuttani siihen. Minua kalvaa syyllisyys. Olisin voinut toimia toi-

sin, mutta olisin silloin rikkonut käskyjä. Silti minusta tuntuu, että viattoman surmaaminen oli enemmän väärin.

Tänä aamuna sain Jeesuksen hautaa vartioineilta sotilailta kummallisen raportin. Miehet olivat kauhuissaan ja eivät puhuneet mitään järkevää, joten päätin itse lähteä paikalle tarkistamaan asioiden oikean laidan.

Kun saavuin paikalle, oli haudan suuaukolle vieritetty kivi poissa. Ryntäsin katsomaan sisään. En nähnyt Jeesuksen ruumista missään.

Menin ulos pohtien eri mahdollisuuksia. Ehkä ruumis oli varastettu? Toisaalta Jeesus sanoi eläessään nousevansa ylös kuolemansa jälkeen.

Silloin kuulin takaani äänen. Joku kysyi minulta, ”Mitä etsit?” Vastasin, että etsin Jeesusta. Kun käännyn ympäri, näin Hänet! Jeesus seisoj edessäni. En ollut uskoa silmiäni. Miten tuo mies on elossa? Minä itse olin mukana tappamassa Häntä!

Lankesin polvilleni. Ajatukset pyörivät päässäni. Olin toisaalta hämmentynyt ja peloissani, toisaalta taas helpottunut ja täynnä iloa. Tuo mies todellakin on Jumalan poika!

Kun nostin katseeni, Jeesus sanoi minulle: ”Seuraa minua”.

Siitä asti olen ollut Jeesuksen seuraaja.

Astu seuraavaan huoneeseen.

KOHTAUS 8

Kerroin näkemästäni temppelin ylipapille ja esimiehille. He eivät uskoneet minua. He sanoivat, että kuolleet eivät nouse haudastaan. Heidän mukaansa hullu mies ei voi johtaa sotilaita, joten minut erotettiin. He tarjosivat minulle rahaa jotta en kertoisi kenellekään näkemästäni. Enää en tekisi virhettä. Enää en toimisi Jumalaa vastaan. Hylkäsin rahat, sillä haluan tästä lähtien palvella totuutta.

Jeesus näytti minulle, mitä tarkoittaa oikeuden palveleminen. Hän osoitti minulle oman ajatteluni heikkouden ja Jumalan tahdon. Jumalan viisaus ylittää oman viisauteni ja kaikkien maallisten päättäjien viisauden. Hän osoitti, että Jumalan tahdon seuraaminen on tärkeämpää kuin ihmisten käskyjen noudattaminen.

En tiedä mitä sinä ajattelet tästä kaikesta. Oliko Jeesus mielestäsi ihminen, oliko Hän Jumalan poika, oliko Hän edes olemassa? Mitä Hän haluaisi sanoa sinulle tänään?

Jeesus nousi ylös taivaaseen Isänsä luokse. Viimeisinä sanoinaan Hän sanoi: ”Minä olen teidän kanssanne kaikki päivät maailman loppuun asti.” Kuljit kans-

sani melkoisen matkan. Astu nyt ulos maailmaan mutta muista: Jeesus on sinun kanssasi kaikkina elämäsi päivinä.

Astu seuraavaan huoneeseen.

LIITE 8: Helsingin NMKY:n edustajan palaute äänitteistä

Palaute äänitteistä

Äänitteitä ei ole vielä testattu lavasteissa. Tämä palaute liittyy vaiheeseen, jossa ratkaistaan, otetaanko äänitteet koekäyttöön. Samassa yhteydessä pohditaan tarvitaanko muutoksi ennen koekäyttöä.

Marian ääni oli toimiva, sopi jotenkin rooliin. Teknisesti tasot vaihtelivat, joka on ymmärrettävältä. Kulkuohjeet tulivat täsmällisesti. Tarina eteni hyvin ja tehosteet tukivat tarinaa. Marian tarinaan pystyi hyvin samaistumaan. Tekstit tuntuivat välillä vähän liian pitkiltä. Olemassa olevat huoneet oli hyödynnetty hyvin.

Pietarin tarina eteni myös hyvin ja hänen elämänsä oli helppo samaistua. Teksti piti yllä mielenkiintoa koko ajan. Myös Pietarin ääni ja puhetapa tuntui sopivat hänen rooliinsa. Pietarin äänitteessä tehosteet toimivat hyvin ja niitä oli käytetty hyvin. Lopetusta ehkä säätäisin vielä, tosin puhe oli ”Pietarimaista” mahtipontista (mielikuvani Pietarista).

Sotilas oli aika tohkeissaan ja hänellä oli todella asiaa. Tekstiä ehkä tulee liian paljon. Taukoja voisi olla vähän enemmän. Teksti nostaa hyvin esille tunteet jotka tekee ammattisotilaasta ihmisen. Silti hän suorittaa tehtävänsä ammattilaisen tavoin. Tarinan näkökulma on hyvä ja se todella tuntuu uskottavalta. Loppu oli toimiva.

Kokonaisuus oli hyvä ja toimivan tuntuinen. Henkilöt oli hyvin valittu ja he antavat hyvän kuvan päivien tapahtumasta. Tarinat liittyvät kokonaisuuteen ja äänitteiden kokeileminen on todella paikallaan. Seuraavassa vaiheessa äänitteet testataan aikakoodin näkökulmasta ja sen jälkeen oppilailla.

Ystävällisin terveisin

Ari Inkinen

kehitysjohtaja - Director of Development

Helsingin NMKY r.y. - Helsinki YMCA